

Наръчник за предоставяне на равнопоставени здравни услуги
SMiLe: "Подобряване на първичната медицинска помощ при изолирани и лишени общности в
трансграничните райони"

Interreg
Greece-Bulgaria
SMiLe
European Regional Development Fund

Подобряване на първичната медицинска помощ при
изолирани и лишени общности в трансграничните райони

[D.5.2.4] Наръчник за предоставяне на
равнопоставени здравни услуги
[Toolbox for Equal Health Provision –
Accessibility guidelines]

[Наименование на институцията]
[Адрес]
Тел: [00 0000], Факс: [00000000]
URL: [.....], E-mail: [.....]

Тази публикация е създадена с финансовата подкрепа на Европейския съюз. Съдържанието на публикацията е под отговорност на Четвърти здравен окръг на Македония Тракия и при никакви обстоятелства не може да се счита, че отразява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на Управляващия орган и на Съвместния секретариат.

Партньори по проекта

Роля	Наименование на партньора	Държава
Водещ партньор	Четвърта здравна служба на Македония и Тракия	Гърция
Партньор 2	Аристотелски университет в Солун (Департамент по медицина)	Гърция
Партньор 3	Многопрофилна болница за активно лечение Ардино	България
Партньор 4	Община Харманли	България
Партньор 5	Национален център за спешна помощ	Гърция

Кратко представяне на програмата

Програмата за сътрудничество „Гърция-България 2014-2020 г.“ беше одобрена от Европейската комисия на 09.09.2015 г. с Решение С (2015) 6283. Общият бюджет (ЕФРР и национален принос) за Европейската териториална програма „Гърция-България 2007 г. -2013“ е € 129 695 572,00. Общото финансиране се състои от 110.241.234,00 EUR (85%) от ЕФРР и 19.434.338,00 (15%) национален принос. Допустимата зона на програмата включва Регион Източна Македония-Тракия (регионални единици Еврос, Кавала, Ксанти, Родопи и Драма) и Регион Централна Македония (регионални единици Солун и Серес) в Гърция и Южен централен регион за планиране и Югозападен район за планиране (областите Благоевград, Смолян, Кърджали и Хасково) в България. Приоритетните оси са ПО 1: Конкурентен и иновативен трансграничен район, ПО 2: Устойчив и адаптиран към климата трансграничен район, ПО 3: По-добре взаимосвързан трансграничен район, ПО 4: Трансграничен социално приобщаващ район

Съкращения

АФ: Апликационна форма

ТГ: Трансгранична (област)

ОБ: Обосновка на бюджета

СС: Съвместен секретариат

ВП: Водещ партньор

УО: Управляващ орган

ПП: Проектен партньор

ВГОП: Времеви график и график на обществените поръчки

СРР: Структура на разбивката на работата

Съдържание

1	Въведение	8
2	Насоки за достъпност	13
2.1	Конфигуриране на външни зони за движение на пешеходци	13
2.1.1	Елементи за проектиране на настилките	13
2.1.2	Градско оборудване - препятствия	15
2.1.3	Обозначаване	17
2.1.4	Пешеходни преходи - острови за пешеходни преходи	24
2.1.5	Проектиране на паркоместа	26
2.2	Обществени сгради	28
2.2.1	Входове - приемни зали	29
2.2.2	Обозначаване	29
2.2.3	Споделени пространства - хоризонтална и вертикална циркулация	29
2.2.4	Противопожарна защита	30
2.3	Рампи	31
2.3.1	Работни елементи	31
2.3.2	Защита и безопасност на потребителите	35
2.4	Стълби и стълбища	36
2.4.1	Наклон	36
2.4.2	Площадки	37
2.4.3	Повърхност на стълбището	37
2.4.4	Защита и безопасност на потребителите	37
2.4.5	Обозначаване	39
2.5	Механични средства за свързване на различни нива	39
2.5.1	Асансьори	39
2.5.2	Асансьори с платформи	43
2.6	Обозначаване	44
2.6.1	Знаци	45
2.6.2	Етажни индикатори	50
2.6.3	Светлинна сигнализация	50
2.6.4	Обозначаване на градско оборудване и сгради чрез цвят и форма	50
2.7	Входове за сгради	51
2.7.1	Входни врати	52
2.7.2	Достъп до подземни паркинги	54
2.8	Обществени тоалетни	55
2.8.1	Обществени санитарни помещения за лица с ограничена подвижност	55

2.8.2 Обществени санитарни помещения с душове за лица с ограничена подвижност	58
2.9 Достъпни стаи за преглед	60

Списък на таблиците и фигурите

Фигура 1 : Ширина на настилка	14
Фигура 2 : Свободна височина	14
Фигура 3 : Оборудване	16
Фигура 4 : Сигнализиране на препятствия	17
Фигура 5 : Позициониране на препятствия	17
Фигура 6 : Обозначаване	18
Фигура 7 : Дизайн на знак	18
Фигура 8 : Тип А "Посока"	20
Фигура 9 : Тип А "Посока"	21
Фигура 10 : Тип В "Опасност"	21
Фигура 11 : Тип В "Опасност"	22
Фигура 12 : Тип С "Промяна на посоката"	22
Фигура 13 : Тип С "Промяна на посоката"	23
Фигура 14 : Тип D "Услуга"	24
Фигура 15 : Тип D "Услуга"	24
Фигура 16 : Рампи на бордюрите	25
Фигура 17 : Пешеходна пътека	25
Фигура 35 : Паркомясто	27
Фигура 19 : Обозначаване на достъпно място за паркиране	27
Фигура 20 : Проектиране на достъпно място за паркиране	28
Фигура 21 : Проектиране на достъпно място за паркиране. А = знак В = паркометър	28
Фигура 22 : Рампа	33
Фигура 23 : Проектиране на рампа	33
Фигура 24 : Рампа	34
Фигура 25 : Проектиране на платформа (кацане)	34
Фигура 26 : Оборудване на рампата	35
Фигура 27 : Дизайн на рампа	35
Фигура 28 : Recommended design, recommended handrails	37
Фигура 29 : Препоръчителен дизайн на парапет	38
Фигура 30 : Дизайн на типичен асансьор	40
Фигура 31: Дизайн на типичен асансьор. КА = седалка, к = бутон за аларма, х = бутони	40

Фигура 32: Камери К = седалка, Х = бутони	41
Фигура 33: Оборудване	41
Фигура 34: Контролни бутони	42
Фигура 35: Размери на повдигане за големи инвалидни колички и за носилки	44
Фигура 36: Международен символ на достъп (бял на черен или син)	45
Фигура 37: Примери за пътни знаци	46
Фигура 38: Примери за обозначаване	48
Фигура 39: Размер на текста - разстояние за четене	49
Фигура 40: Международни знаци	49
Фигура 41: Комбинация от символи	50
Фигура 42: Входни рампи	52
Фигура 43: Вестибюл	53
Фигура 44: Парапети	54
Фигура 50: Типове врати	56
Фигура 51: Оборудване	58
Фигура 52: Дизайн на душ	59
Фигура 53: Оборудване	60

1 Въведение

Индивидите са различни, различаващи се по възраст, размер, способности, таланти и предпочитания. Известно е също, че отклоненията в човешките способности като познание, зрение, слух и говор, телесни функции, мобилност могат да повлияят на използваемостта на продукти, услуги и пространства.

Изградената среда, транспортните системи и информацията често пъти са недостъпни. Липсата на достъп до транспорт може да бъде основна пречка за дадено лице с увреждания да достигне работната си среда и честа причина човек с увреждане да бъде обезкуражен да търси. Възможно е също да има физически бариери за интервюта за работа, за действителната работна среда и за посещаването на социални събития с колеги.

Достъпът до информация може да бъде допълнителна бариера за хората със сензорни увреждания (зрителни и слухови увреждания) във връзка с процеса по набиране на персонал, ежедневните дейности, както и да доведе до затруднена комуникация с работодатели, колеги и клиенти. Информацията често не е достъпна в подходящи формати и някои хора с увреждания нямат достъп до основни информационни и комуникационни технологии без специални разпоредби.

Основна причина за горепосоченото може да бъде, че изградената среда и съпътстващите услуги в повечето случаи са проектирани за „стандартен“ потребител и следователно не отговарят на широкия спектър от различни нужди на хората. Хората, които попадат в категорията на „лица с намалена подвижност“, включително лицата с увреждания, възрастните хора, децата, бременните жени, родителите с малки деца, индивидите с различни размери, пътуващите хора, превозващи багаж, хората, превозващи товари и т.н. , не могат да участват в житейски дейности еднакво като останалите. Известно е също, че всякакви разпоредби за включване на тези потребителски групи носят ползи за всички групи потребители, осигурявайки по-лесното и достъпно използване.

Член 25 на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания (CRPD) „признава, че хората с увреждания имат правото да се ползват от най-високия достижим здравен стандарт без дискриминация въз основа на увреждане. Държавите-страни по споразумението предприемат всички подходящи мерки, за да осигурят достъп на хората с увреждания до здравни услуги, които са чувствителни към пола, включително услуги по рехабилитация, свързана със здравето. По-специално, държавите-страни по споразумението следва да:

а) Осигурят на хората с увреждания здравни грижи и програми със същия обхват, качество и стандарт на безплатни или достъпни, предоставяни на други лица, включително в областта на сексуалното и репродуктивното здраве и обществените здравни програми;

- (б) Предоставят онези здравни услуги, необходими на хората с увреждания, специално поради техните увреждания, включително ранна идентификация и намеса, когато е подходящо, и услуги, предназначени да намалят и предотвратят по-нататъшните увреждания, включително сред децата и възрастните хора;
- в) Предоставят тези здравни услуги възможно най-близо до собствените общности на хората, включително в селските райони;
- г) Изискват от здравните специалисти да предоставят грижи за същото качество на хората с увреждания, както и на другите, включително въз основа на безплатно и информирано съгласие, *inter alia*, чрез повишаване на осведомеността за правата на човека, запазвайки достойнството, независимостта и нуждите на хората с увреждания чрез обучение и обнародване на всички етични стандарти за обществено и частно здравеопазване;
- д) Забраняват дискриминацията на хората с увреждания при предоставянето на здравно осигуряване и животозастраховане, когато такава застраховка е разрешена от националното законодателство, и която се предоставя по справедлив и разумен начин;
- е) Предотвратяват дискриминационен отказ от здравни грижи или здравни услуги или храна въз основа на увреждане¹.

Понятието „достъпност“ се отнася до околната среда и характеристиките, които позволяват безопасен, удобен и независим достъп до услуги и стоки. Този достъп трябва да се осъществява без дискриминация въз основа на пол, възраст, увреждане или други характеристики. Терминът също се отнася до функционалността, т.е. ако човек може да използва услуга. Освен това, достъпността се отнася до комуникацията, когато човек може да има достъп до информация като останалата част от населението.

Същевременно, налице е нарастваща нужда от среда и услуги, които предлагат по-голяма справедливост, достъпност и използваемост за всички хора, което доведе до разработването на подхода „дизайн за всички“. Това е концепция, която обединява в едно концепции за приобщаващ дизайн, адаптивни среди, универсален дизайн, без бариери, достъпен дизайн. Въпреки че има фини различия в дефинициите на тези понятия, основната идея на всичко е, че изградената среда и услуги трябва да бъдат проектирани по начин, който всички хора, независимо от мобилността, възрастта, пола, културата, размера, сензорната функционалност и телесните функции могат да имат достъп и да използват околната среда и да участват в жизнените дейности еднакво в по-голяма степен. В наши дни универсалният дизайн е по-често асоцииран с концепцията „дизайн за всички“ и се използва взаимозаменяемо.

---

¹ ОН (2006), Конвенция за правата на хората с увреждания;
<http://www.un.org/disabilities/documents/convention/convoptprot-e.pdf>

Центърът за универсален дизайн на държавния университет в Северна Каролина определя универсалния дизайн като „дизайн на продукти и среди, които да бъдат използвани в най-голяма степен от всички хора, без да е необходимо адаптиране или специализиран дизайн“.

За да се конкретизира конкретно дизайна за всички концепции, са разработени принципите на универсалния дизайн. Съществуват седем принципа за универсален дизайн, които са: (1) справедливо използване, (2) гъвкавост при използване, (3) прост и интуитивен дизайн, (4) възприемаема информация, (5) толерантност към грешки, (6) ниско физическо усилие, и (7) размер и място за подход и употреба.

- Принципът за справедливо използване има за цел да постигне дизайн, който е „полезен и продаваем за хора с различни способности“. Този принцип предполага, че трябва да се осигурят идентични начини на използване за всички потребители, а в случаите, когато това не е възможно, предоставените средства следва да бъдат равностойни. Разпоредбите за поверителност, сигурност и безопасност трябва да бъдат еднакво достъпни за всички потребители. Проектите, които се харесват на всички потребители, трябва да бъдат насочени. Такъв подход ще предотврати или сведе до минимум сегрегацията на потребители с различни способности. Например, вместо да осигурява достъпен вход, отделен от главната порта, входното пространство с автоматична врата на сензора, при което всички потребители влизат в сградата от едно и също пространство, съответства на принципа на справедливо използване. По подобен начин асансьорът, разположен до ескалатора, ще помогне да се предотврати отделянето между потребители с различни нива на мобилност.
- Принципът на гъвкавост при използване се отнася до дизайна, който „отговаря на широк спектър от индивидуални предпочитания и способности“. Предоставянето на алтернативен избор за една и съща употреба е от съществено значение за този принцип. Трябва да се насочат проектите, които дават достъп и употреба за потребители с различни атрибути, които предлагат адаптиране към темпото на потребителя и улесняват точността и точността на потребителя. Например, устройства, които могат да бъдат използвани ляво или дясно, и да бъдат хванати с малко количество сила, ще дадат различни възможности за използване и по този начин ще осигурят гъвкавост при използване. Парапети от лявата и дясната страна на пешеходната пътека или врати с двойни крила ще осигурят безопасност както за леви, така и за десни потребители. Дръжки и релси, разположени на множество височини при душеве или вани, ще позволят ползването им както при изправена, а също и при седнала позиция.
- Простият и интуитивен принцип на дизайна предполага, че „използването на дизайна е лесно за разбиране, независимо от опита, знанията, езиковите

умения на потребителя или текущите нива на концентрация". Проектите без излишна сложност, които са в съответствие с очакванията на потребителя и интуицията и които могат да се съобразят с разнообразието от грамотност и езикови умения, формират основите на този принцип. Например, кранове на едно ниво са прости и интуитивни за използване и използването на икони в тях може да намали сложността за потребителите.

- Принципът на възприемане на информация се определя като „дизайн, който съобщава ефективно необходимата информация на потребителя, независимо от условията на околната среда или сетивните способности на потребителя“. Използването на алтернативни режими, осигуряващи адекватен контраст с обкръжението, са важни фактори, които ще увеличат максимално четливостта при прехвърляне на съществената информация. Осигуряването на съвместимост с различни техники или устройства, използвани от хора със сензорни ограничения, също е от съществено значение за този принцип. Например, някои устройства за издаване на билети за машини за обществен транспорт имат бутони за аудио инструкции, предоставящи на потребителите алтернативни форми на комуникация.
- Принципът на толерантност към грешки се отнася до дизайни, „свеждащи до минимум опасностите и неблагоприятните последици от случайни или непредвидени действия“. Предоставянето на предупреждения за опасности и опасност и способността за отстраняване на опасността, причинена от несъзнателно действие, са ключови елементи за предлагане на толерантност към грешки. Толерантността към грешка може да бъде осигурена в дизайните, като се поставят предимно използвани елементи на най-достъпни места и се използват функции, които не са безопасни. Команда за отмяна в повечето компютърен софтуер и бордюри, използвани в страни на рампи, предотвратяващи изплъзването, са основни примери за толерантност към грешка.
- Принципът на ниско физическо усилие определя дизайните, които могат да се „използват ефективно и удобно и с минимална умора“. Дизайните, които могат да се управляват или използват с минимално количество и повторение на физическо усилие, при което неутралното положение на тялото може да бъде поддържано, се превръщат в проекти с ниско физическо усилие. Дръжки за врати от тип лост, които могат да се отварят с юмрук или лакът, без да се налага прилагането на значителна сила, са примери за проектиране при ниско физическо усилие.
- Принцип за размер и пространство за подход и използване означава, че „са осигурени подходящи размери и пространство за подход, достигане, манипулация и употреба, независимо от мобилността, стойката или размера на тялото на потребителя“. Предоставянето на дизайн, който може да бъде достигнат от всички потребители, стоящи или седнали, от всички потребители

с различни размери на ръката или ръкохватката, трябва да бъде насочен към този принцип. Важни елементи, разположени на нивото на видимост за всички потребители, по-широки пространства за подходи за потребители с различни атрибути могат да помогнат за изпълнението на този принцип. Долните секции на информационните бюра и използването на прозрачни повърхности с пълна дължина отстрани на вратите спомагат за достигане и видимост за потребителите с различни височини.

Докато тези принципи са важни при конкретизирането на концепцията „дизайн за всички“, трябва да се отбележи, че всички принципи може да не са приложими за всички дизайни и може да се нуждаят от контекстуални модификации. Въпреки това, те дават насоки при създаването на среда и продукти, които приветстват всички потребители; и основната цел при проектирането за всички трябва да бъде осигуряване на включване на всички хора чрез добри, справедливи и достъпни проекти.

2 Насоки за достъпност

Следните насоки се основават на насоките „проектиране за всички“, издадени от гръцкото Министерство на околната среда и енергетиката. Техните принципи са базирани на европейски и международни насоки, като по този начин те могат лесно да бъдат приложени в инфраструктурата на здравните услуги, разположена в България. Насоките обхващат следните теми:

- Конфигуриране на външни зони за движение на пешеходци
- Проектиране на паркоместа
- Обществени сгради
- Рампи
- Стълби и стълбища
- Механични средства за свързване на различни нива
- Обозначения
- Входи на сгради
- Обществени тоалетни
- Достъпни стаи за проверка

2.1 Конфигуриране на външни зони за движение на пешеходци

2.1.1 Елементи за проектиране на настилките

Тротоарите са определени като пешеходни градски пътища, които са предназначени за непрекъсната, безопасна и безпрепятствена циркулация на пешеходци и лица с ограничена подвижност. Ширината на настилката се определя като разстоянието от линията на улицата до ръба на бордюра.

Минималната ширина на тротоара е определена като 2,05 м, в която са включени 0,20 м за архитектурни издатини, 1,50 м за свободна пешеходна зона и 0,35 м за табели, защитни релси и изграждане на бордюр.

Ширината е резултат от:

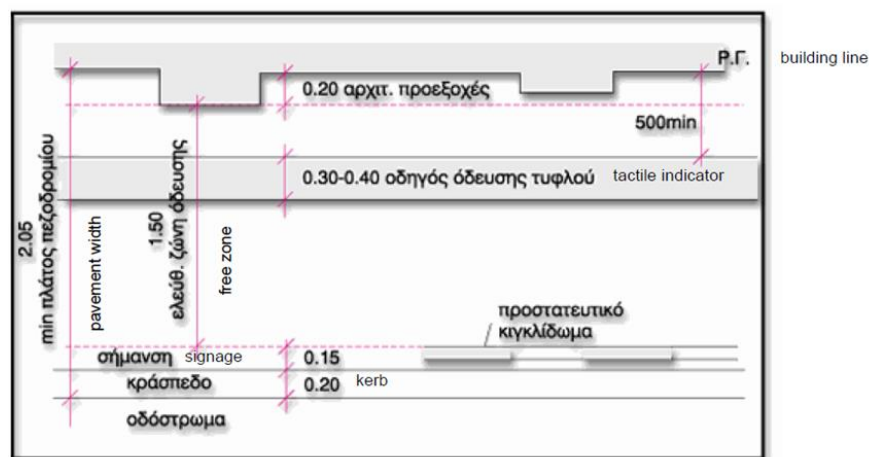
- Всички допълнителни нужди от градско оборудване (кутии за отпадъци, пощенски кутии, телефонни кабинки, павилиони, обществени санитарни помещения и др.)
- Дейности по пътно обслужване (пътна маркировка, указателни табели, информационни табели, градски спирки на превоз и т.н.),
- Засаждане,
- Хора, които чакат пред витрините, където основното използване на площта се определя от дизайна като търговски и др. Ширината се добавя към минималната ширина на настилката и сумата определя смесената ширина на настилката, която варира в зависимост от нуждите.

Свободната пешеходна зона се определя като необходимата минимална ширина, използвана за непрекъснат, безопасен и безпрепятствен трафик за всяка категория потребители.

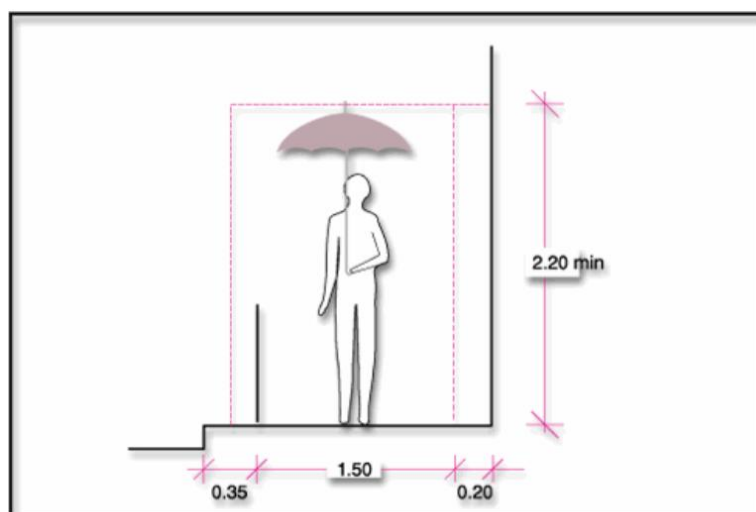
Минималната ширина на свободната пешеходна зона е определена като 1,50 м, което е минималният размер, необходим за удобна среща на пешеходец с потребител на инвалидна количка под всякаква форма.

Свободната височина на ходене се определя като минималната действителна височина в свободната зона за ходене за плавно движение на пешеходците; тя е равна на 2,20м.

Тактилен повърхностен индикатор за слепи е ивица на свободната пешеходна зона, с различна текстура и цвят, която има за цел насочването и безопасното движение на хора със зрителни увреждания. Монтира се на разстояние от 0,50 м поне от строителната линия, с ширина от 0,30 до 0,40 м.

Фигура 1 : Ширина на настилката

Фигура 2 : Свободна височина

Височината на настилка не трябва да бъде по-голяма от 7-10 см, защото тогава създава проблеми при конфигурацията на пешеходните преходи.

Надлъжният наклон в посока на свободната пешеходна зона не трябва да надвишава 12%. Напречният наклон на тротоара е наклонът на тротоара във вертикална посока към посоката на свободната пешеходна зона и не трябва да надвишава 4% с желаните 1-1,5%.

Подовите материали трябва да осигуряват устойчивост на хлъзгане, хомогенност, стабилност, издръжливост и на нас, ниска отразяваща способност и лекота на почистване и поддръжка както при нормални, така и при специални метеорологични условия (дъжд, сняг, студ и др.).

2.1.2 Градско оборудване - препятствия

Градското оборудване се определя като постоянни или временни съоръжения на тротоара, които целят безопасността, информацията и обслужването на всички негови потребители. Винаги трябва да се поставя извън свободната пешеходна зона. Към минималната ширина на тротоара се препоръчва да се добави допълнителна ширина от 1,30 м, за да се създаде зона за градско оборудване.

При проектирането на зоната за градско оборудване трябва да се предвиди на всеки 100,0 м в централни райони и на всеки 200,0 м в отдалечени зони за създаване на пространства с размери 0,80 * 1,30 м за почивка на потребители на инвалидни колички, комбинирани с други елементи на градското оборудване, Компонентите на градското оборудване като пощенски кутии, кофи за боклук, телефонни кабинки и др. Трябва да бъдат проектирани така, че да могат да бъдат лесно проследени от слепи пешеходци с помощта на бастун и да бъдат лесно използвани от лица с кратък статут. Работните им части трябва да се монтират на разстояние между 0,90 и 1,20 м от земята.

Постоянните препятствия се дефинират като всички неподвижни конструкции и съоръжения на настилка, които могат да бъдат контролирани по време на етапа на проектиране (например пощенски кутии, контейнери за отпадъци, телефонни кабинки, дървета, табели, светлини и т.н.).

Временните бариери се определят като всички елементи, които заемат за ограничено време тротоара или част от него.

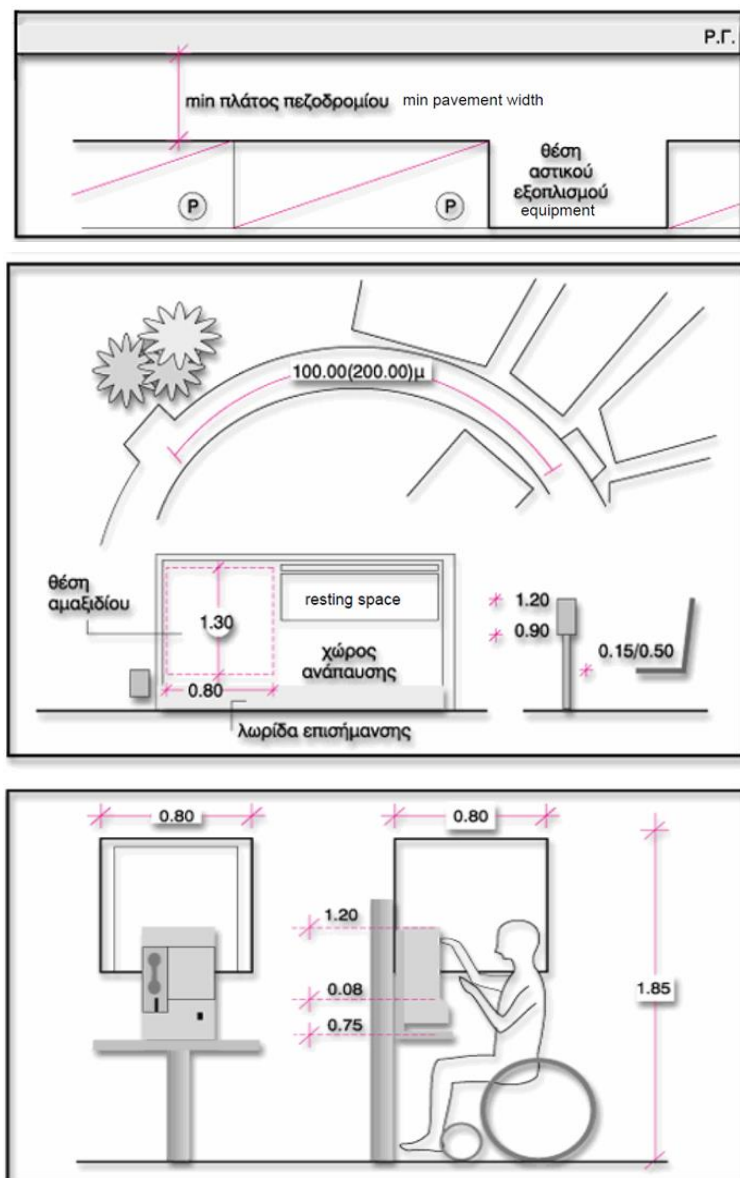
Трябва да се избягват препятствията на височина по-малка от 2,20 m, вътре в или извън свободната зона за пешеходци. Във всеки случай те трябва да се проектират на земята по начин, който да се открива от хора с увреждания на зрението, ползващи бастуна.

Елементите на настилка, като решетки, улуци, фуги и др., не трябва да нарушават равномерността на настилка на тротоара, като се намесват в плавното движение по

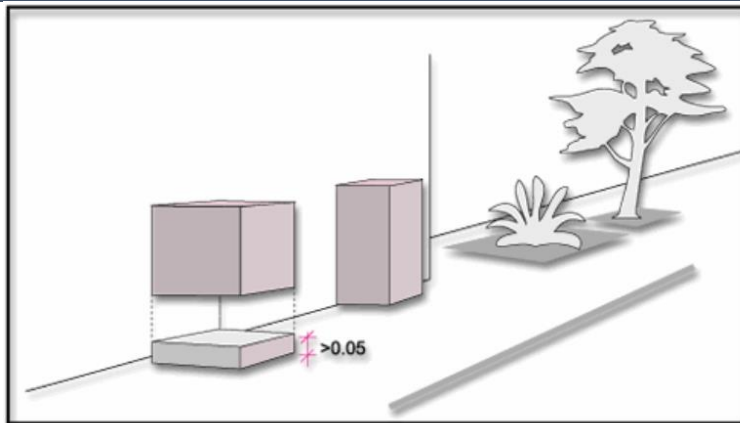
него. Мрежите трябва да бъдат поставени извън свободната зона и да създават плътна мрежа.

Защитните парапети във формата на П и височина най-малко 75 см са най-безопасните. Те трябва да бъдат направени от тежка желязна тръба Φ2 INS със заоблени ъгли. В долната част и на височина 10 см от пода носете хоризонтална лента, за да бъде лесно проследена от бастуна на хора с увреждания на зрението.

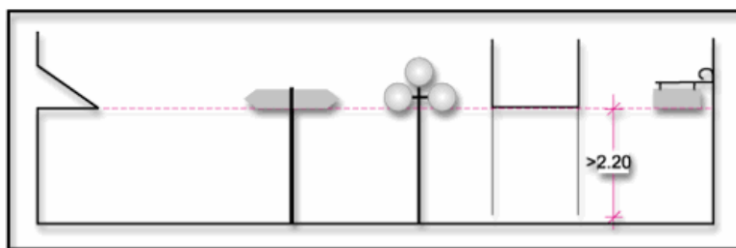
Засаждането трябва да бъде осигурено в зони с минимална ширина 0,50-0,70 м - което ще бъде добавено към минималната ширина на настилка.

Фигура 3 : Оборудване

Фигура 4 : Сигнализиране на препятствия

Фигура 5 : Позициониране на препятствия

2.1.3 Обозначаване

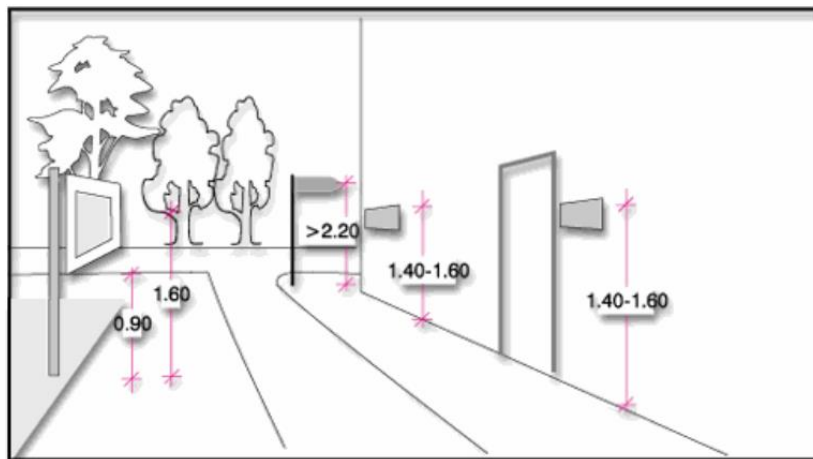
Сигнализирането е набор от символи и текстове, които улесняват ориентацията и движението на всички хора в структурирана среда. Всеки знак трябва лесно да се възприема от всички хора, включително хората с увреждания. Сигнализацията за една конкретна информация трябва винаги да се показва по един и същи начин, така че да бъде лесно разпознаваема.

Различните видове табели са следните:

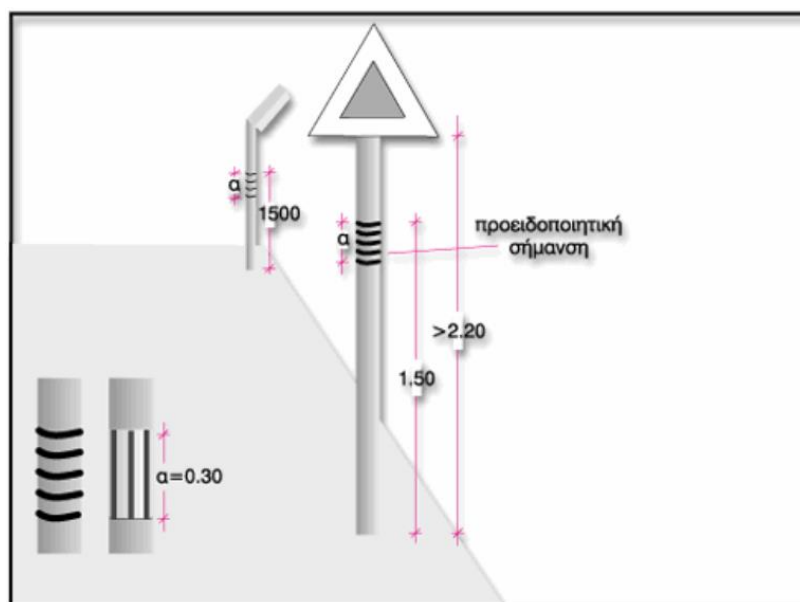
- Грапавата подова настилка, от съществено значение за информиране на хората с увреждане на зрението. Постига се чрез промяна на текстурата на пода и в същото време интензивен цветен контраст.
- Знаци, които, ако са на стълб или на специални основи, трябва винаги да се поставят извън свободната ширина и височина. Ако са на стената и предоставят постоянна информация - имена на улици, номера на къщите и др. - те трябва да бъдат поставени на височина 1,40-1,60 м от пода, да бъдат релефни и да се предлагат на BRAILLE.
- Светлинни и звукови сигнали, които едновременно излъчват светлинен и звуков сигнал и ще бъдат поставени - освен пешеходните преходи - навсякъде, където има временни или постоянни препятствия в зоната за свободно ходене. В зависимост от тяхното използване звуковите сигнали трябва да излъчват

различни честотни звуци - но винаги идентични в подобни случаи - за да не бъдат обърквачи за хора с проблеми със зрението.

- Обозначаването на градското оборудване чрез специфични форма и цвята трябва винаги трябва да изглежда по един и същи начин.

Фигура 6 : Обозначаване

Фигура 7 : Дизайн на знак

Според гръцкия закон 2621 „Специални условия за обслужване на хора с увреждания в обществени зони от населени места, предназначени за движение на пешеходци - Член 3 Тактилни индикатори за слепи“, за безопасното движение на хора с увреждания на зрението е необходимо въвеждането на тактилни индикатори на

всички обществени места пространства, предназначени за движение на пешеходци. Индикаторите се произвеждат с широчина от 0,30 м до 0,60 м в рамките на свободната пешеходна зона; и на посочените по-долу конкретни места и се състоят от ленти с различна текстура и цвят.

За изграждането на индикаторите се използват неплъзгащи се квадратни плочки (всяка страна 0,30 м. или 0,40 м.), в съответствие с чертежи, придружаващи това решение:

а) Плочка с широки и редки ивици, тип А: "ПОСОКА" - (както е показано на фигури 8 и 9), които се поставят с ивици, успоредни на оста на движение, за насочване на хора с увредено зрение.

Те се поставят в свободната пешеходна зона, ако има ширина равна на или повече от 1,50 m. Те се монтират на разстояние най-малко 0,50 m от строителната линия или от надвес на сграда под височина 2,20m. Същото разстояние се спазва от всяко друго препятствие или оборудване в района.

(б) Тип Б: "ОПАСНОСТ" (както е показано на фигури 10 и 11), които са поставени, за да предупреждават хора с увреждане на зрението за потенциални рискове. Тези плочки са винаги жълти и широчината им е 0,30m. Те са задължителни:

- В началото и в края на рамките и стълбите, по цялата им ширина и на 0,30 м от връзката на рамката и хоризонталните нива или ръба на първата и последната стъпка. Особено при бордюрите на тротоарите на тротоарите те се поставят само в края на рамките от страната, съседна на пътя, и по цялата ширина на пешеходните преходи или островите за пешеходен преход.
- По цялата ширина на отворите на асансьорните врати, на всички нива, на разстояние най-малко 0.30m. от отварянето на вратата.
- По платформите за обществен транспорт (влакове, метро, трамваи и т.н.) на разстояние 0,50 м. от ръба на доковете.

в) тип С: „ПРОМЯНА НА ПОСОКАТА“ (както е показано на фигури 12 и 13), които се поставят върху точки за промяна на посоката на плочки тип А.

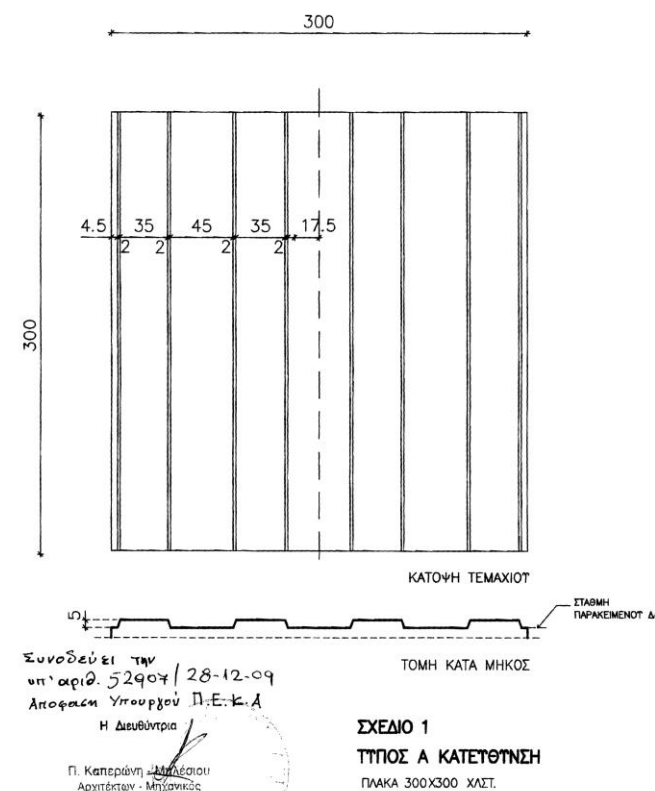
г) тип D: „УСЛУГА“ (както е показано на фигури 14 и 15), които са поставени да водят хора със зрителни увреждания до услуги (транспортни спирки, телефонни кабинки, специални тактилни знаци и т.н.) или до входи на прилежащи обществени места и частни сервизни сгради.

Когато е инсталиран индикатор тип А-ПОСОКА, плочка от тип D-УСЛУГА се поставя до него вертикално от страната, където се намира услугата. Когато няма инсталиран водач от тип А, такива плочи тип D се поставят с ивици, винаги перпендикулярни на движението на потребителя по ширината на настилка и до входа на точката на обслужване.

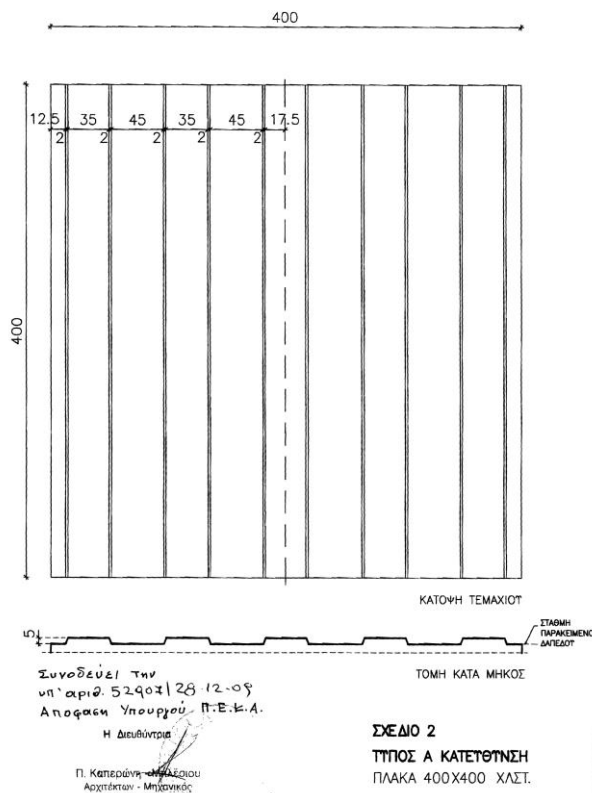
Плочи тип D с ивици, перпендикулярни на движението на потребителя, се използват за повърхността на бордюрите.

Като цяло за тактилните показатели се прилага следното:

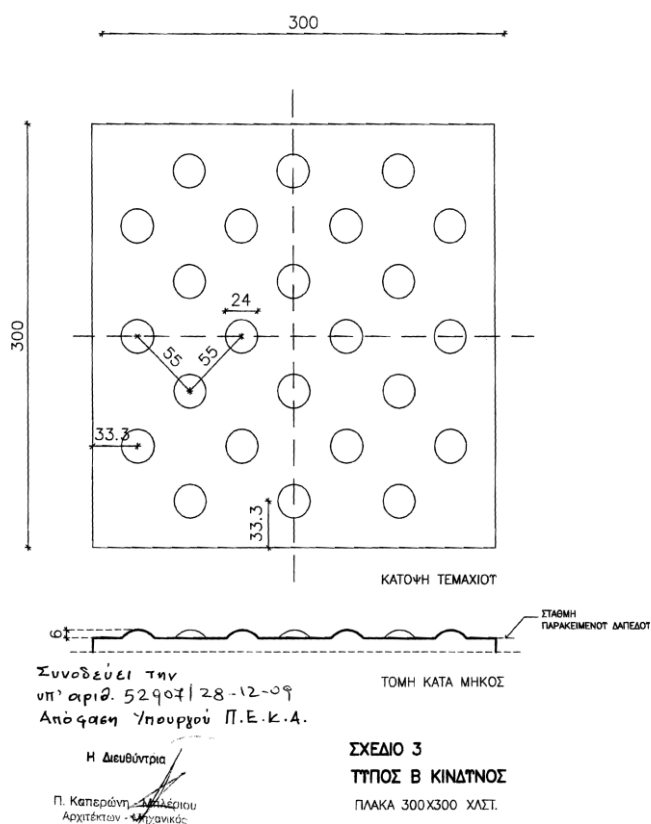
- Плочките могат да бъдат изработени от различни материали, но тяхното оразмеряване, релефът на крайната им повърхност според приложените чертежи и използването на жълт цвят за плочките с опасност е задължително.

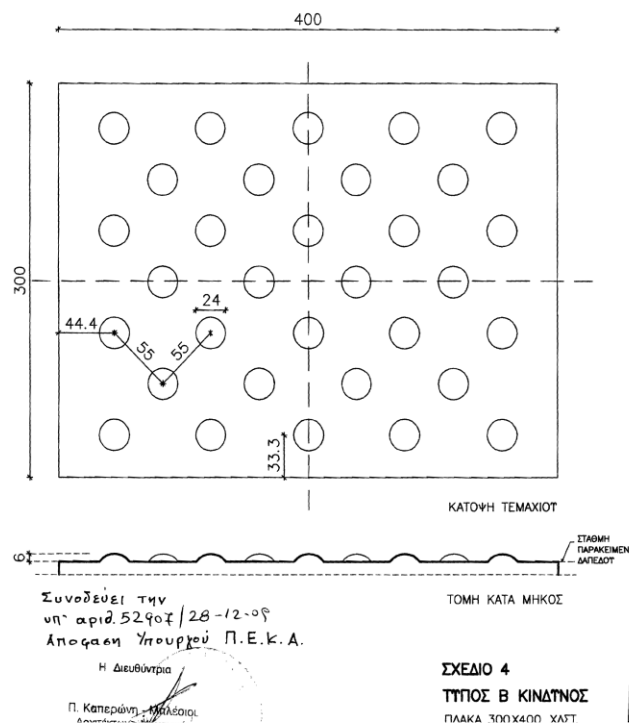
Φигура 8 : Тип А "Посока"

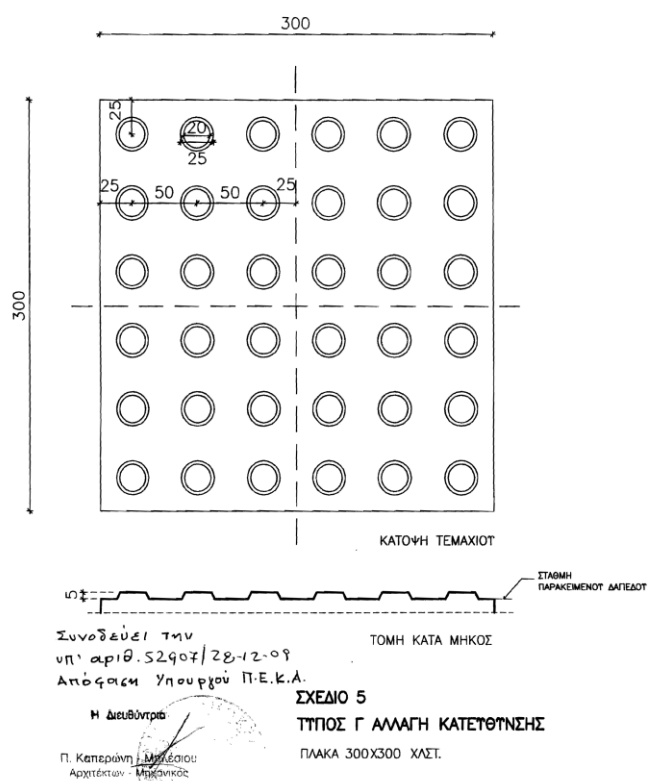
Φигура 9 : Тип А "Посока"

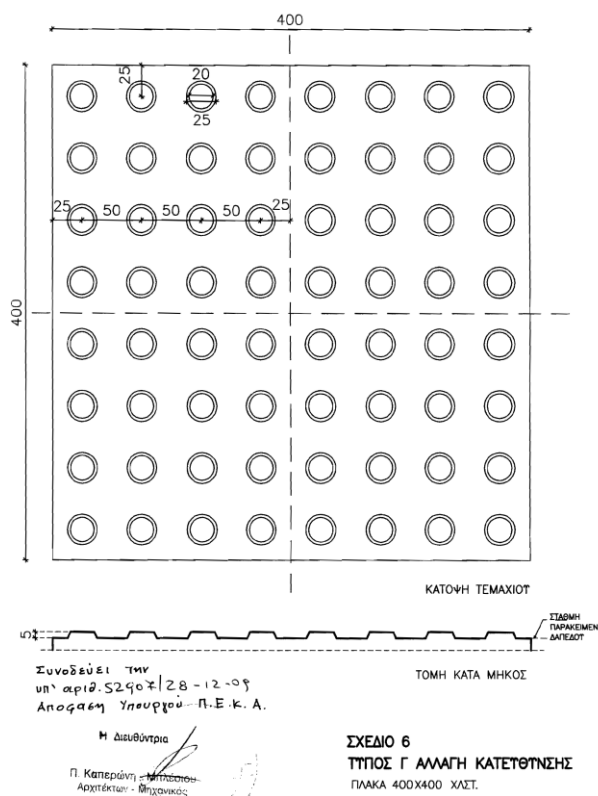
Φигура 10 : Тип В "Опасност"

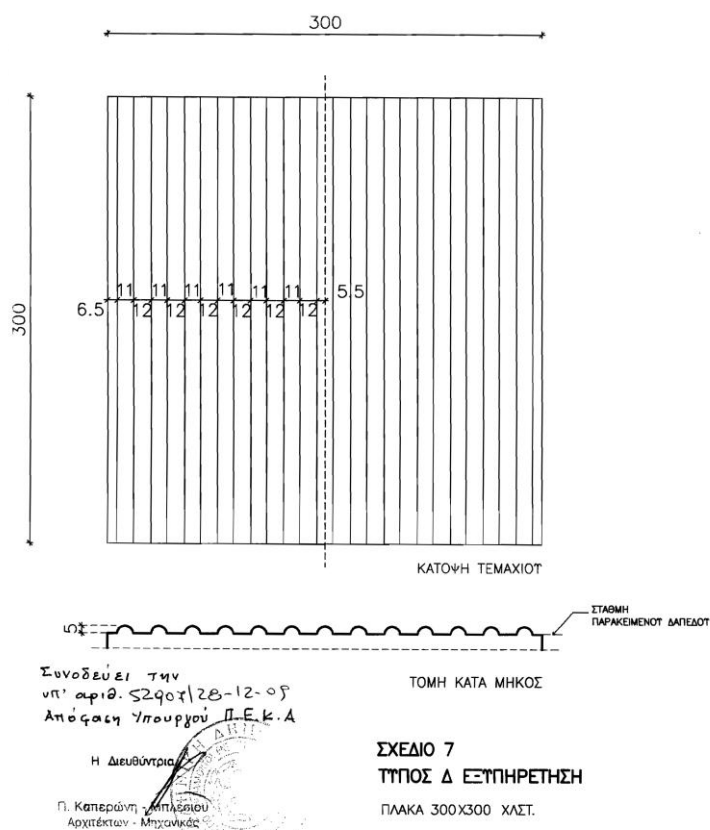
Φигура 11 : Тип В “Опасност”

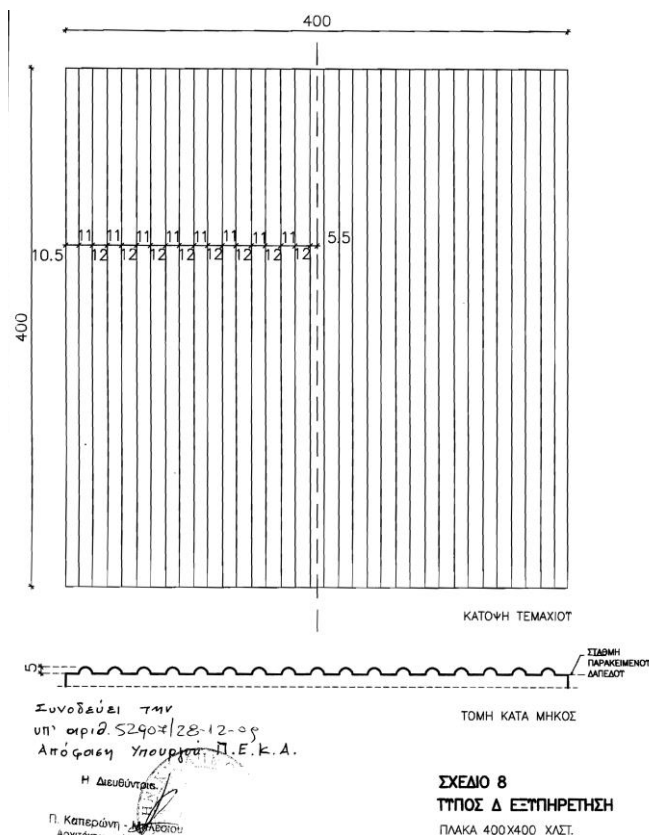
Φигура 12 : Тип С “Промяна на посоката”

Φιγυρα 13 : Τυπ С “Промяна на посоката”

Фигура 14 : Тип D "Услуга"

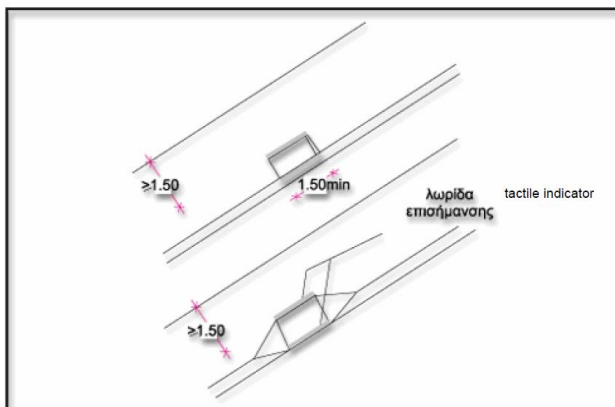
Фигура 15 : Тип D "Услуга"

2.1.4 Пешеходни преходи - острови за пешеходни преходи

Пешеходните прелези трябва да се образуват най-малко на всеки 100 м, вертикално спрямо движението. Минималната ширина се определя като 2,50м.

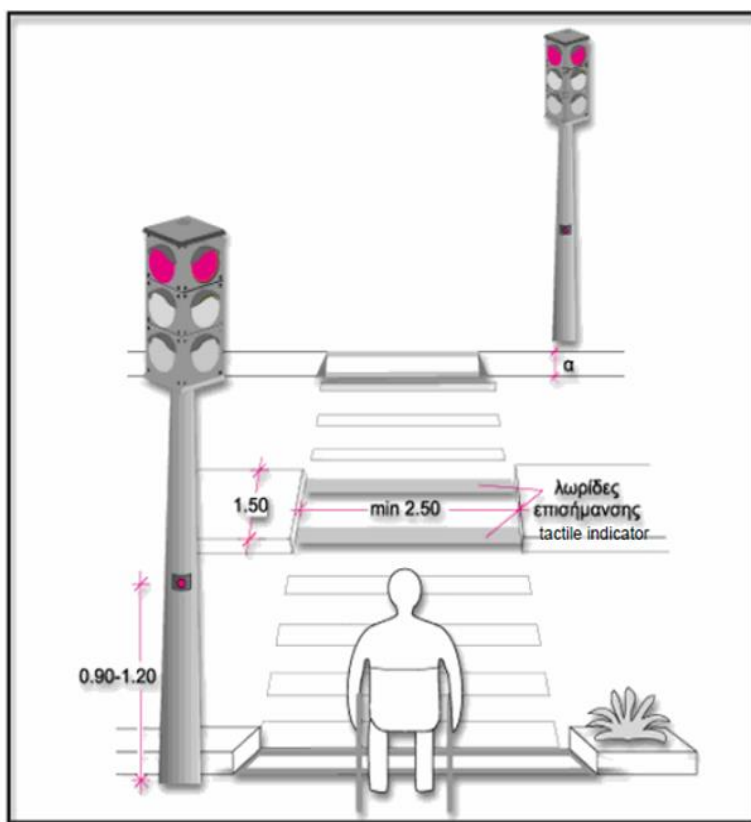
Прелезът също трябва да бъде маркиран с пътна маркировка, която указва приоритет на пешеходците и знак STOP, най-малко 1 м преди прелеза. Когато кръстовищата са регулирани от светофари, се предлага те да се комбинират със звуков сигнал. Ако светофарите се активират от пешеходци, механизмите за управление трябва да са на зона с височина от 0,90 до 1,20 м от пода.

Рампите за бордюри трябва да са най-малко 1,50 m. широки и да бъдат маркирани с тактилни индикатори.

Фигура 16 : Рампи на бордюрите

При прелези по-дълги от 12 м., Острови за пешеходни преходи най-малко 1,5 метра трябва да се създаде широк. Началото и краят на острова трябва да бъдат маркирани с материали, разпознаваеми от потребителите на белия бастун.

Фигура 17 : Пешеходна пътека

Рампите с ширина най-малко 1,50 м или равна на ширината на пешеходния преход трябва да се създават на пешеходни преходи, острови за пешеходни преходи, вдлъбнатини на паркинги, транспортни спирки и др.

В случаите на тротоари с малка ширина се препоръчва спускане на целия ъгъл в пресечната точка на двете улици.

Височина на настилка (м)	Наклон на рампата		Изисквана дължина	
	Препоръчително (%)	Минимум (%)	Препоръчително (м)	Минимум (м)
0,00 – 0,07	5 (1:20)	8 (1:12)	1,40	0,84
0,071 – 0,10	5 (1:20)	8 (1:12)	2,00	1,20
0,101 – 0,12	5 (1:20)	8 (1:12)	2,40	1,42
0,121 – 0,15	5 (1:20)	8 (1:12)	3,00	2,20
0,151 and up	5 (1:20)	8 (1:12)		

2.1.5 Проектиране на паркоместа

Достъпните места за паркиране гарантират лесен достъп чрез по-големи от обичайните размери (около 3.50X5.00m).

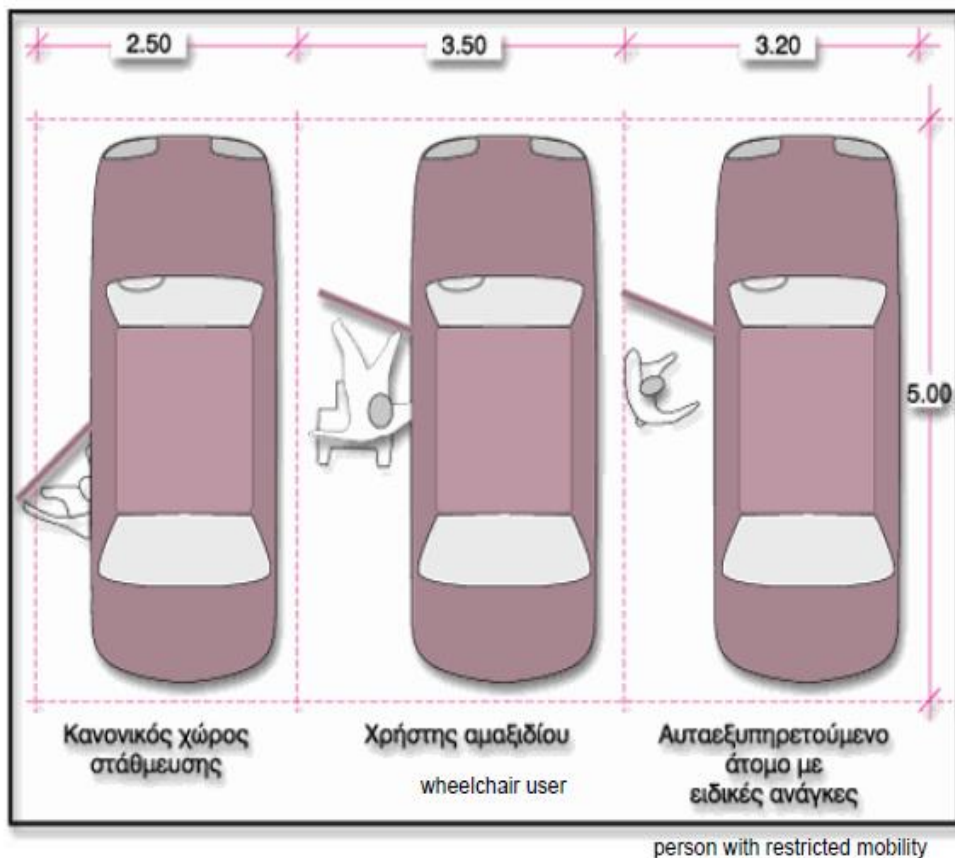
Достъпните места за паркиране, успоредни на тротоара, трябва да се избягват. Ако това не е възможно, тогава дължината на тези пространства не трябва да бъде по-малка от 6,00 м, така че човек да може да мине между два паркирани - една зад друга коли.

Местата за паркиране за хора с увреждания трябва да са на възможно най-близкото разстояние от входовете на сградата - по възможност на по-малко от 50м.

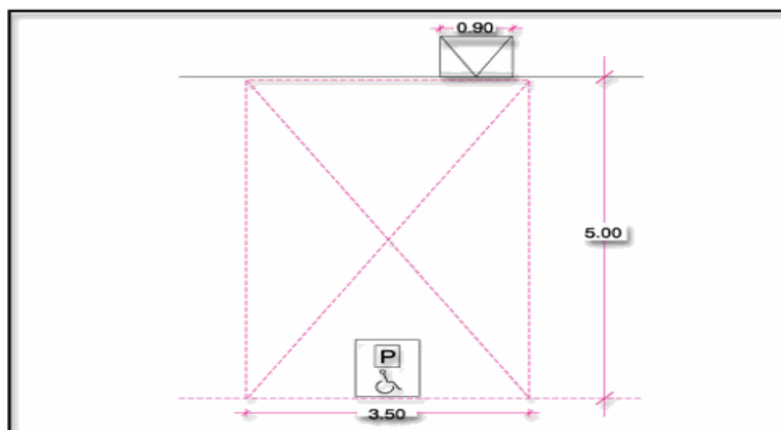
За да свържете нивото на паркиране към всяка съседна настилка, трябва да бъдат изградени рампи с ширина най-малко 1,50 м.

Когато местата за паркиране обслужват обществена сграда (банки, театри, кина и др.), местата за паркиране на хора с увреждания трябва да са на възможно най-кратко разстояние от тях - ако е възможно по-малко от 50 м - и да гарантират автономното им движение и транспортиране от местата за паркиране до достъпния вход на сградата.

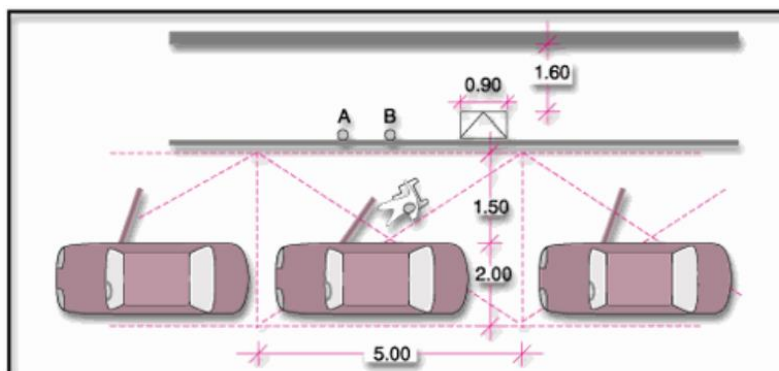
Делът на паркинги за хора с увреждания е 5% от общия брой предвидени места (поне една позиция в малки паркоместа). Това пространство трябва да бъде маркирано с международния символ за достъп, на видно място, както и на пода.

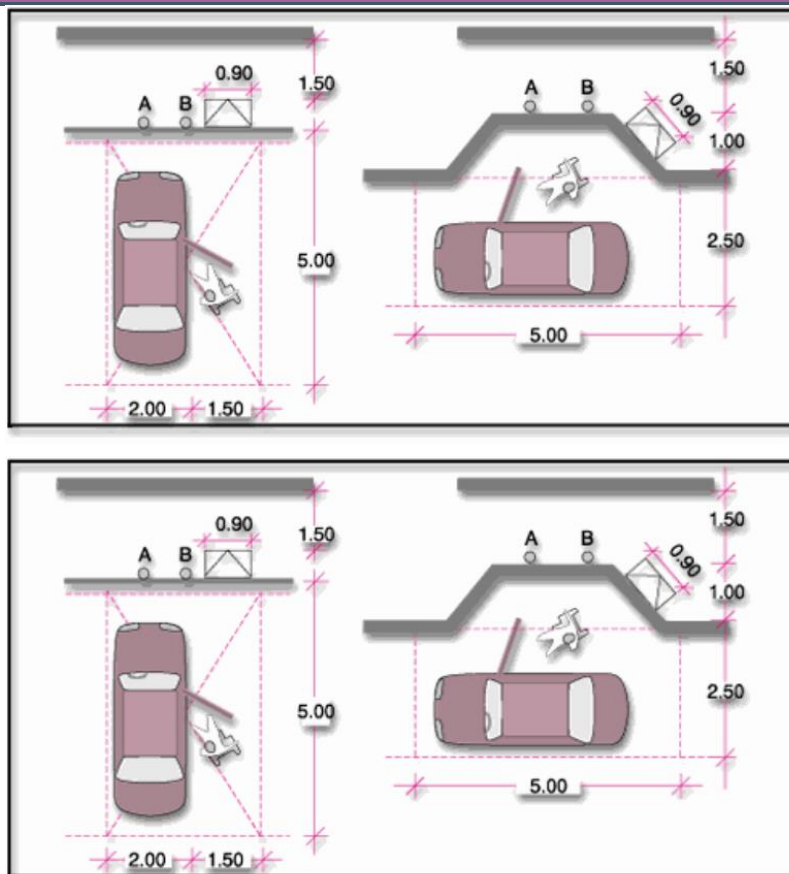

Φигура 18 : Паркомясто

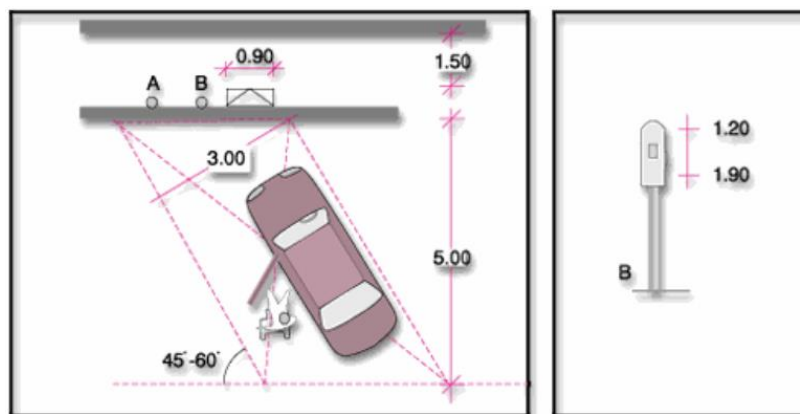

Φигура 19 : Обозначаване на достъпно място за паркиране

Фигура 20 : Проектиране на достъпно място за паркиране

Фигура 21 : Проектиране на достъпно място за паркиране. А = знак В = паркометър

2.2 Обществени сгради

Обществените сгради се определят като сгради или части от сгради или структури или открити площи, ограничени от изградени компоненти и използвани от обществеността за социални, икономически, търговски, религиозни, научни, образователни, културни, развлекателни или спортни събития и дейности, както и за временен престой и изчакване на транспортни превозни средства.

Тази категория включва следното, в зависимост от тяхната употреба:

- Сгради на обществени услуги / административни сгради (пощенски станции, офиси, банки и др.)
- Спортни съоръжения
- Съоръжения за социални, културни и научни събития
- Културни съоръжения
- Ресторанти и места за отдих
- Изложбени зони
- Учебни пространства
- Сгради с търговска употреба (търговски центрове, магазини и т.н.)
- Съоръжения за временно настаняване
- Здравни и социални заведения
- Сгради със специално предназначение (храмове, съдебни зали, транспортни станции и т.н.)

2.2.1 Входи - приемни зали

Минимум главният вход на сградите, използвани от обществеността, както и входовете, използвани от обществеността за влизане в сградите от подземни паркинги - ако са предвидени - трябва да бъдат достъпни от хора с увреждания и по-специално от потребители на инвалидни колички. Тези входи трябва да бъдат изградени в съответствие с указанията за достъпност.

В стратегически райони в близост до главния вход, на същото ниво, рампи, асансьори или всякакви други средства трябва да се осигурят разлики във височината на покритието в съответствие със съответните указания: "Рампи на хора и инвалидни колички" и "Механични средства за покриване на разликите във височината".

Когато са предвидени броячи за приемане или транзакция, част от тях с дължина най-малко 1,00 метра трябва да се направи на височина 0,80 м от пода, докато, когато са предвидени телефонни кабинки, те трябва да се произвеждат с устройството и контролите на височина на 0,90-1,20 м от пода.

2.2.2 Обозначаване

За сгради, в които се помещават много услуги, веднага след входа, трябва да се монтира опростена схема на предлаганите услуги, както и табло за обяви на подходящо място. Трябва да се обърне специално внимание, за да се гарантира, че схемата на услугите е релефна или написана на BRAILLE и е разположена на позиция и височина, достъпна за хора с увреждания на зрението.

Всички сгради, използвани от обществеността, трябва да имат табели в съответствие със съответните указания за „Знаци и табели“.

2.2.3 Споделени пространства - хоризонтална и вертикална циркулация

Всички обществени зони трябва да са достъпни за всички потребители и по-специално за хората с увреждания.

Необходими условия за това са:

- Наличието на коридори с нетна ширина най-малко 1,50 m
- Наличието на врати с 0,90 m с отворена ширина - с максимална сила, необходима за отварянето им, 15 нютонa или плъзгащи се, които ще носят вертикална светлинна светлина - където е разрешено от използването им - за контрол на движението от другата страна на вратата и имат дръжка с L или D форма,
- Наличието на пространства без препятствия с диаметър 1,50 m за въртене на потребители на инвалидни колички;
- Осигуряване на свободни пространства, всяка с размери 0,80 * 1,30 m, за потребители на инвалидни колички - където е подходящо място за сядане за посетители - но и специални седалки с твърди възглавници с дълбочина 0,40 m и височина 0,55-0,60 m с подлакътници за хора с увреждания на мобилността. В случаите на помещения за амфитеатър местата за ползвателите на инвалидни колички трябва да се осигурят на първия ред от плоски секции или на последния ред до коридорите, водещи до аварийни изходи, като се правят сгъване или премахване на седалки, така че потребителят на инвалидната количка да има достатъчно място. В този случай необходимите размери на пространството са минимум 0,80 * 1,30 m.
- Избягване на разликите във височината на всяко ниво или покриване на тях - където не може да се избегне - с рампи с максимален наклон 5% или с механично устройство
- Изграждането на стълби - когато е необходимо - с поне две стъпала, изградени в съответствие с указанията за достъпност
- Изграждането на хомогенни, стабилни подове, които не се плъзгат, лесно се почистват и поддържат с малко рефлекс, без фуги на пода, които могат да създават вибрации при движение на потребители на инвалидни колички, без прагове или друг елемент, който може да стърчи или да потъне към под повече от 2cm
- Съществуването на поне една тоалетна на етаж за обслужване на ползватели на инвалидни колички, която също ще действа като тоалетна от семеен тип и ще бъде проектирана в съответствие с указанията за „Обществени санитарни помещения“.

2.2.4 Противопожарна защита

Що се отнася до структурните елементи на сградата за противопожарна защита, се прилагат разпоредбите на строителните разпоредби, като се отчита, че вратите за пожарна безопасност трябва да имат подходящи дръжки и да изискват ниска тяга с подходящ механизъм за връщане.

Тъй като единственият начин, по който хората с увреждания се движат между различните нива на сградата, е чрез асансьор, който те трябва да използват като

авариен изход в случай на спешност, всички обществени сгради трябва да имат поне един асансьор, определен като средство за бягство. По този начин шахтата на асансьора, както и съответните кацания трябва да представляват пожарни отделения на сградата.

2.3 Рампи

Основните характеристики на рампата са нейният наклон и ширина, които определят степента на комфорт при нейното използване. Ширината на рампата определя и възможността за едновременно използване от един или повече хора със или без инвалидна количка.

Рампите според местоположението и използването им се разграничават по:

- Строителни рампи (жилища или сгради, използвани от обществеността);

които са:

- Външни, когато свързват външната среда с входа на сградата или две сгради между тях и могат да бъдат отворени, затворени или полуоткрити, или
- Вътрешни, ако свързват вътрешността на сградата
- Аварийни рампи, когато те служат като средство за бягство в случай на спешност,

и

- Рампи на открити пространства, които свързват области от открити пространства, напр. площади, градини, дворове, стадиони и т.н.

Рампите според тяхната конструкция се отличават по:

- Постоянни, когато имат постоянно положение и форма. Те могат да бъдат стабилни или подвижни според способността на пода да се движи или не
- Мобилни, когато предоставят възможност за промяна на позицията и / или наклона, и
- Преносими, когато предоставят възможност за лесно пренасяне от един човек

2.3.1 Работни елементи

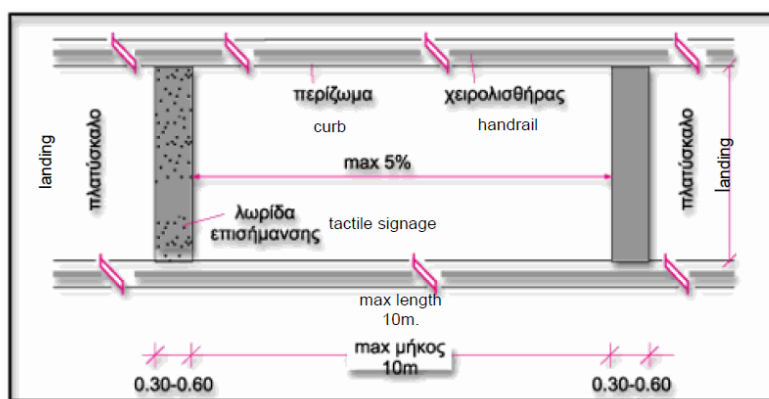
Функционалните елементи на рампата са:

- Наклона
- Дължината
- Ширината
- Площадките
- Формата
- Настилката
- Функциите за защита и безопасност на потребителите.

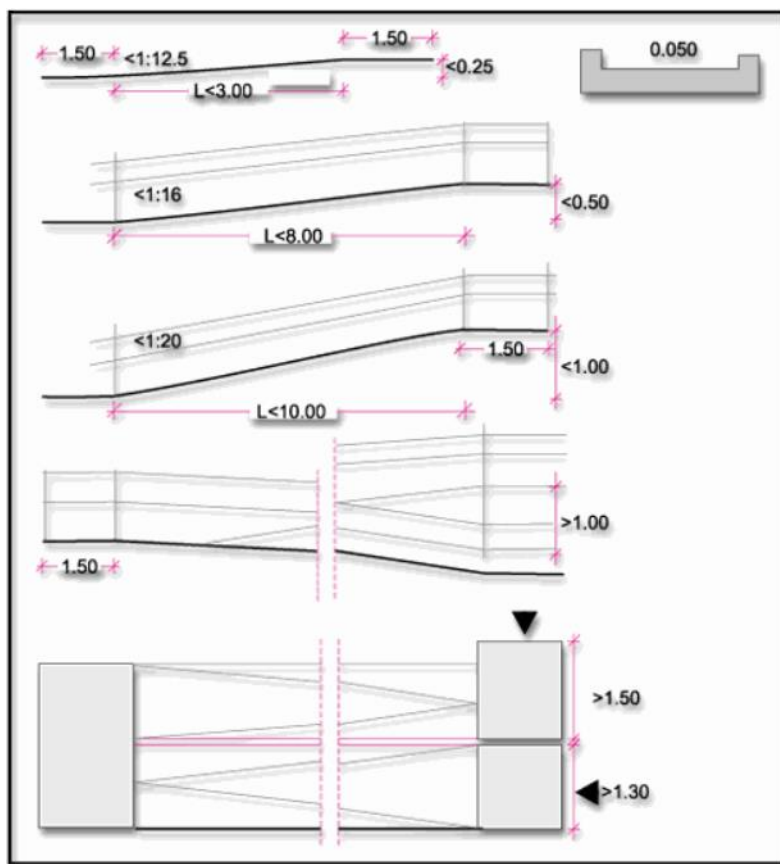
Наклонът на рампата е основната характеристика на рампата и определя нейното удобно и безопасно използване. Той варира от 0% - идеалният - и може да достигне 10% в зависимост от дължината и употребата ѝ.

	Разлика във височината	Начин на преодоляване на разликата	Максимален наклон	Минимална дължина
1.	0.00-0.02	Малка рампа	1:1 или 100%	0.02
2.	0.02-0.04	Малка рампа	1:2 или 50%	0.04
3.	0.04-0.10	Рампа	1:10 или 10%	1.00
4.	0.10-0.25	Рампа	1:12 или 8%	3.00
5.	0.25-0.50	Рампа	1:16 или 6%	8.00
6.	0.50м& повече	Рампа или механични средства (асансьор и т.н.)	1:20 или 5%	10.00 над 10 м. на 1,5м трябва да бъде предвидена платформа

Дължината на рампата е свързана с нейния наклон, така че комбинацията от тези две функции гарантира възможно най-голяма безопасност и комфорт за потребителя. Когато дължината на рампата е над 10,00 м, е необходимо изграждането на хоризонтална секция (кацане) с минимална дължина 1,50 м и ширина, която да не е по-малка от ширината на самата рампа.

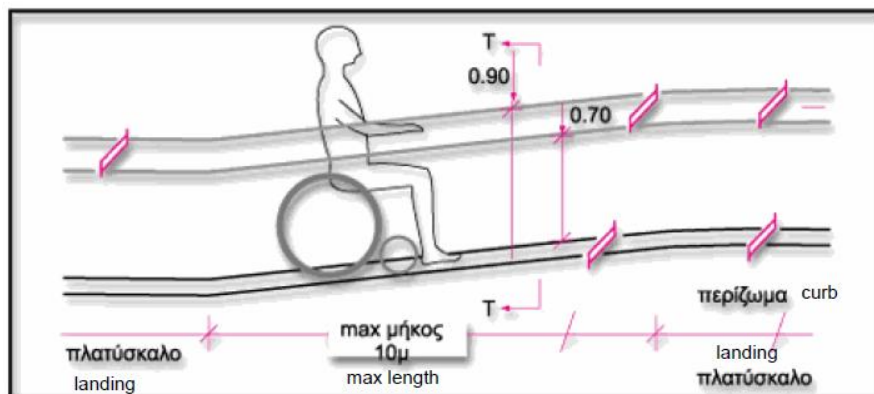
Фигура 22 : Рампа

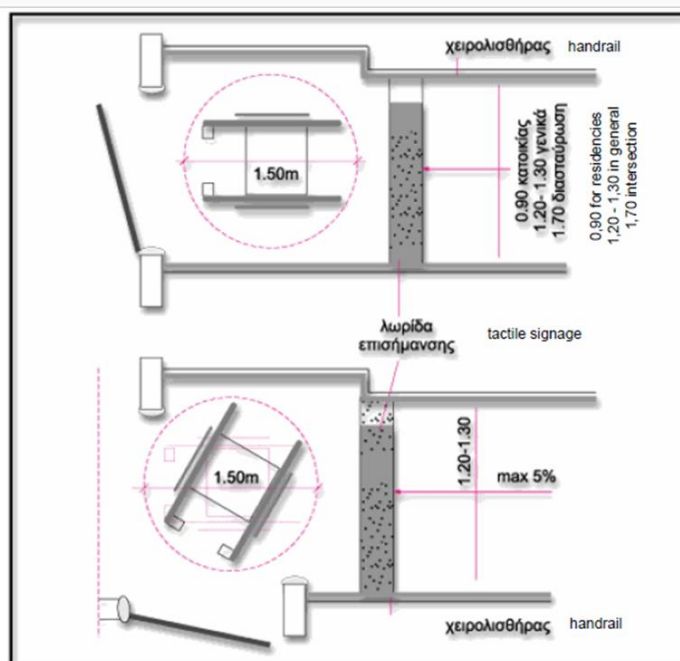
Фигура 23 : Проектиране на рампа

Ширината на рампата трябва да гарантира безопасно и удобно движение на потребителя. Препоръчителната широчина на свободната рампа обикновено е 1,30 м. Тази ширина не позволява разминаване на двама потребители на инвалидни колички. В този случай минималната необходима ширина е 1,70 м.

В допълнение, приземяването трябва да се конструира както в началото и в края на рампата, така и при всяка промяна на посоката. Кацанията при промяна на посоката се наричат маневрени кацания и трябва да гарантират, че ползвателите на инвалидни колички могат да направят пълен завои, което изисква свободно пространство с диаметър 1,50 м.

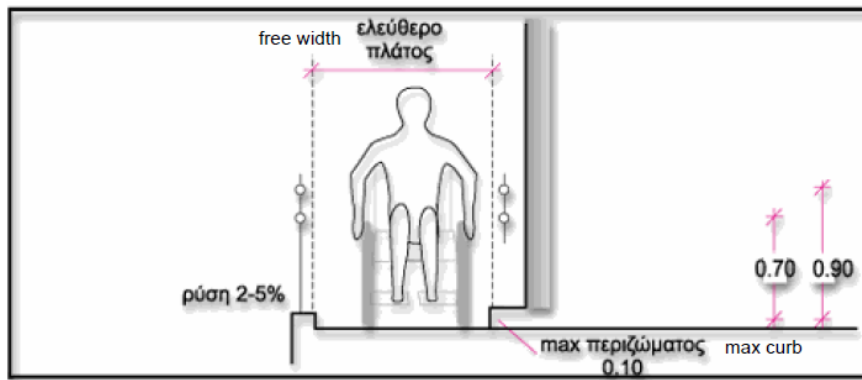

Φигура 24 : Рампа

Φигура 25 : Проектиране на платформа (кацане)

Подът на рампата е повърхността на рампата, използвана от нейните потребители. Тази повърхност трябва да е нехлъзгаща, хомогенна, стабилна, устойчива на износване и атмосферни условия - за външни рампи - не отразяваща и лесна за почистване и поддръжка.

Фигура 26 : Оборудване на рампата

2.3.2 Защита и безопасност на потребителите

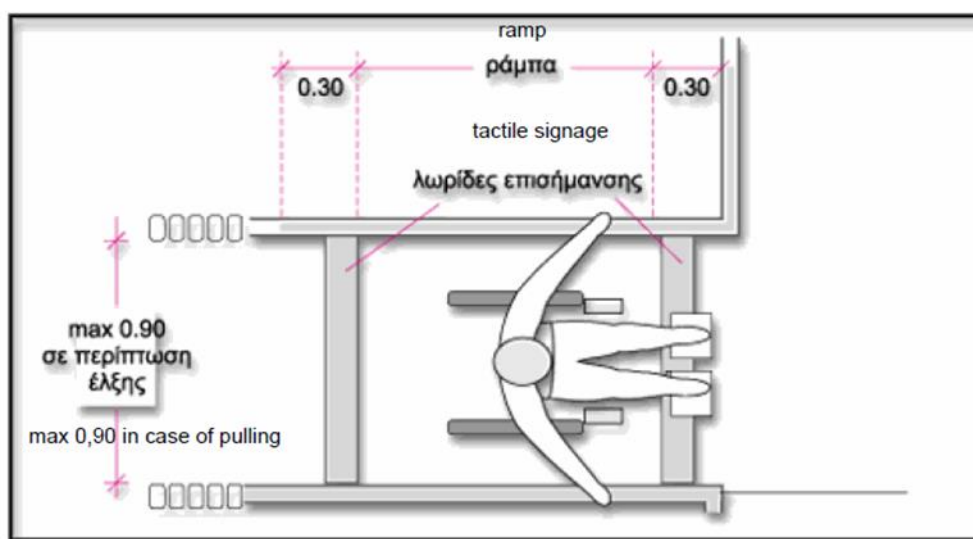
Това включва парапети, перила, первази.

- Парапети

Основните им характеристики са тяхната височина и конструкция, които трябва да предпазват потребителя от възможно падане или нараняване, като същевременно осигуряват възможност за безопасно поставяне на парапети на подходяща височина. Най-подходящата обща височина на релсите се счита за 0,90 m.

- Перила

Материалът, формата и закрепването му трябва да осигуряват сигурността на потребителя, без да прекъсват движението на дланта на ръката на потребителя върху него. Повърхността на парапета трябва да е гладка. Формата му трябва да позволява безопасно и удобно захващане от дланта на потребителя. Една такава форма е тази с кръгло или заоблено напречно сечение, с диаметър най-малко 4-5 см.

Фигура 27 : Дизайн на рампа

Закрепването на парапета може да бъде направено на перилата или на стената. Разстоянието на свободния парапет от крайната повърхност на парапета или стената трябва да бъде 4,5-5см. Тази повърхност трябва да е гладка, за да се предотврати нараняване на ставите на пръстите на потребителя.

Пропастта между парапета и горната част на парапета трябва да бъде между 5 и 15см. Препоръчва се винаги да поставите два непрекъснати парапета от двете страни на рампата на височина 0,90 и 0,70 м от пода, за да бъдете лесни за използване както за всички потребители, така и за деца и потребители в инвалидни колички. Ако перилата трябва да се използват като спомагателно средство за сцепление на потребителя, свободното разстояние между тях не трябва да надвишава 0,90 m. И накрая, парапетите винаги трябва да стърчат най-малко 30 см хоризонтално в началото и в края на рампата и да продължат към нейното кацане.

- Бордюр (первази)

Необходимо е колелата на инвалидната количка да се доближават до вертикалните елементи на парапета, което води до риск от нараняване на потребителя и отклоняване на инвалидната количка. Височината на перваза трябва да варира от 5 до 10см. Ако няма бордюр от двете страни на рампата и ако е монтиран парапет, трябва да се постави хоризонтална лента на 10 см от пода.

- Маркиране

От съществено значение е, където има рампа, тя да бъде правилно маркирана, особено ако нейните потребители също са хора с зрителни увреждания. Така че в началото, края и точките на промяна на посоката на рампата, табелите трябва да бъдат монтирани вертикално спрямо оста на движението на потребителите с ширина 0,30-0,60 м с различна текстура и цвят от пода на рампата

2.4 Стълби и стълбища

Стъпалата се състоят от две пресичащи се нива: - хоризонтално, протекторно и вертикално или наклонено, реално или въображаемо, щранг. Пресичането на тези две нива се нарича ръб на стъпалото.

Основните характеристики на стълбището са височина и ширина на стъпалата му, които в крайна сметка определят наклона му и разширяват степента на комфорт при употреба. Също така ширината на стълбището, която се определя от разстоянието между вертикалните елементи (стени, парапети), съществуващи или мислими.

2.4.1 Наклон

Наклонът на стълбището определя неговото удобно и безопасно използване. Наклонът е по същество наклонът на стълбището и зависи от аритметичното отношение между височината и ширината на неговото стъпало, в позицията на

възможна възходяща линия на скалата. Тази връзка се определя емпирично от следното уравнение:

$$2h + w = 63\text{cm}, \text{ където}$$

h = височина на щранга в сантиметри,

w = ширина на стъпката в сантиметри и проекция отгоре.

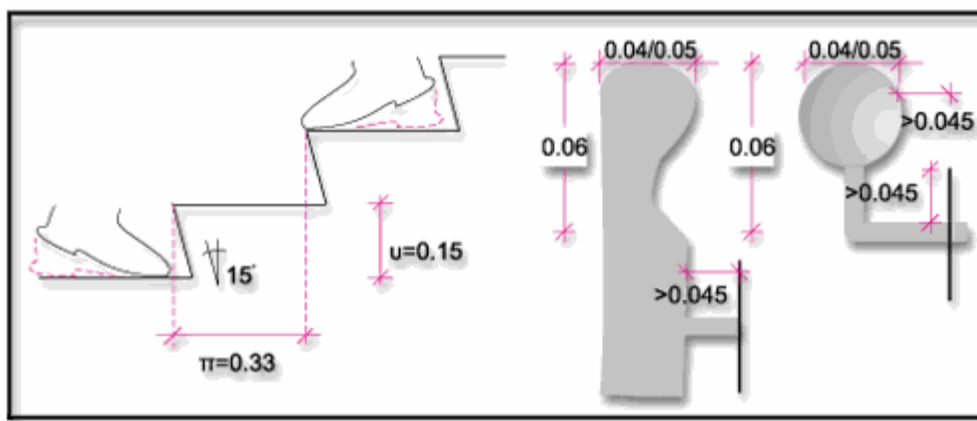
Размерът 63cm е резултат от средното темпо на ходене на възрастен потребител.

Прилага се и следното:

$$w - h = 12\text{cm} \text{ (за комфорт)}$$

$$w + h = 46 \pm 1\text{cm} \text{ (за безопасност)}$$

Препоръчителните размери на щранг и ширина на протектора, така че да се гарантира тяхното удобно и безопасно използване, са съответно 15 cm и 33 cm.

Фигура 28 : Recommended design, recommended handrails

2.4.2 Площадки

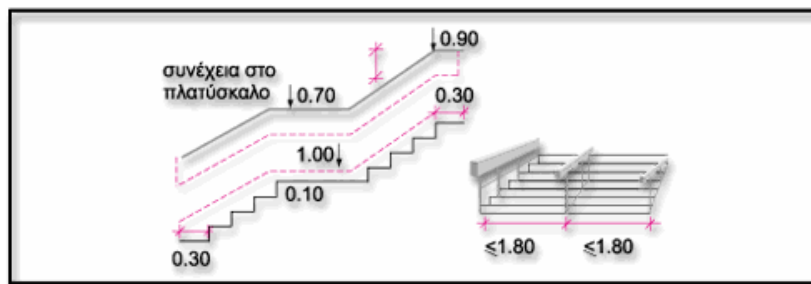
Площадките са стъпалата, чиято ширина е по-голяма от тази на протекторите. Те служат основно за временна и безопасна почивка на потребителя, или за промяна на посоката или за отбелязване на края или началото на стълбище. Ширината им трябва да бъде най-малко 1,20м. Кацанията трябва да се поставят на всеки 10 или 12 щрангове, дори когато няма промяна на посоката. Не трябва да се създават единични щрангове, тези малки разлики във височината трябва да се мостират с рампи с 5% наклон.

2.4.3 Повърхност на стълбището

Тази повърхност трябва да е нехлъзгаща, хомогенна, стабилна, устойчива на износване и атмосферни условия - за външни рампи - не отразяваща и лесна за почистване и поддръжка.

2.4.4 Защита и безопасност на потребителите

Това включва парапети, перила и первази с характеристики, подобни на тези, инсталирани на рампи.

Фигура 29 : Препоръчителен дизайн на парапет

- Парапети

Основната им характеристика е тяхната височина и конструкция, които трябва да предпазват потребителя от възможно падане или нараняване, като същевременно осигуряват възможност за безопасно поставяне на парапети на подходяща височина. Най-подходящата обща височина на релсите се счита за 0,90 m.

- Перила

Материалът, формата и закрепването му трябва да осигуряват сигурността на потребителя, без в същото време да прекъсват движението на дланта на ръката на потребителя върху него. Повърхността трябва да е гладка. Формата трябва да позволява безопасно и удобно захващане от дланта на потребителя. Една такава форма е тази с кръгло или заоблено напречно сечение, с диаметър най-малко 4-5 см.

Закрепването може да бъде направено на парапетите или на стената. Разстоянието на свободния парапет от крайната повърхност на парапета или стената трябва да бъде 4,5-5см. Тази повърхност трябва да е гладка, за да се предотврати нараняване на ставите на пръстите на потребителя.

Пропастта между перилата и горната част на парапета трябва да бъде между 5 - 15см. Препоръчва се винаги да поставите два непрекъснати парапета от двете страни на стълбището на височина 0,90 и 0,70 m от пода, за да бъдете лесни за използване за всички потребители, включително деца и потребители в инвалидни колички. Ако перилата трябва да се използват като спомагателно средство за сцепление на потребителя, свободното разстояние между тях не трябва да надвишава 0,90 m. При стълбища с голяма ширина се препоръчва наличието на допълнителен парапет в средата на наличната ширина. И накрая, перилата винаги трябва да стърчат поне 30 см хоризонтално в началото и края на стълбище и да продължат по неговото кацане.

- Бордюр (первази)

Необходимо е да се предотврати рискът от нараняване на потребителя. Височината на перваза трябва да варира от 5 до 10см. Ако няма бордюр от двете страни на стълбището и ако е монтиран парапет, трябва да се постави хоризонтална лента на 10 см от пода.

2.4.5 Обозначаване

От съществено значение е, където има стълбище, да бъде правилно маркиран, особено ако неговите потребители също са хора със зрителни увреждания. Така че в началото трябва да се монтират края и точките за смяна на посоката на посоката, вертикално спрямо оста на движението на потребителите, с ширина 0,60 м, с различна текстура и цвят от пода на стълбището. Освен това краищата на протекторите трябва да бъдат маркирани с цветен контрастен материал.

2.5 Механични средства за свързване на различни нива

Трябва да се избягват разликите в нивата на сградите и на откритите пространства.

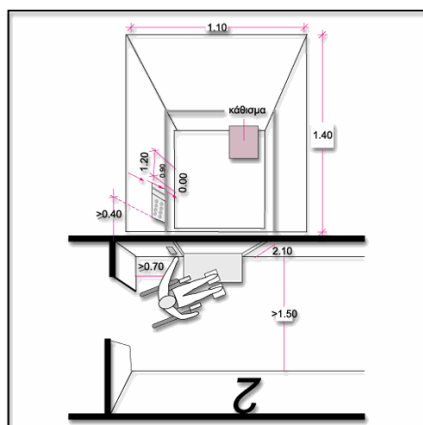
Неизбежните разлики в нивото на новите сгради и на откритите обществени площи трябва да бъдат покрити от рампи с максимален наклон 5%. В съществуващи сгради и на открити обществени пространства, ако има разлики в нивата, те трябва да бъдат покрити за предпочитане с наклон от 5% до 8% наклон. Ако това не е възможно, трябва да бъде избрана една от следните механични системи

- Асансьор
- Вертикално повдигане
- Стълбищен асансьор

Ескалаторите и конвейерните ленти не са включени в горната категория механични среди, тъй като не могат да се използват от всички хора.

2.5.1 Асансьори

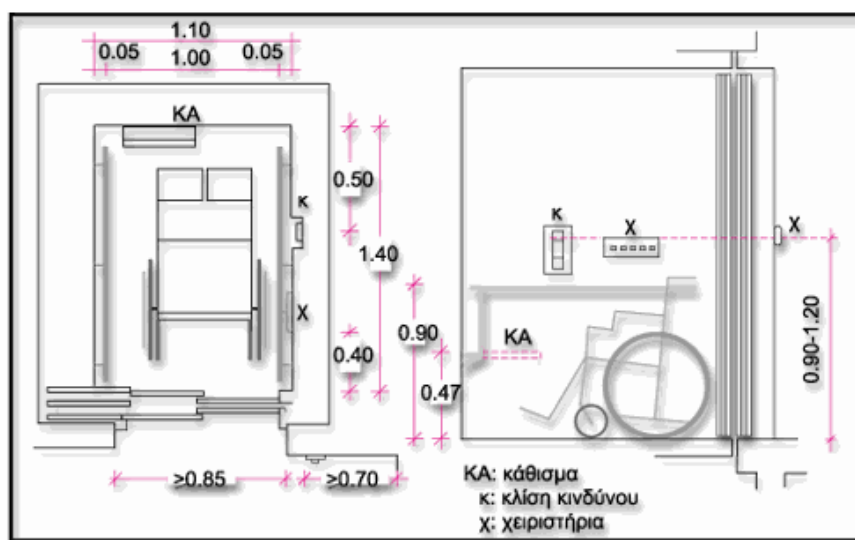
Асансьорите трябва да бъдат поставени на стратегически места на сградите, близо до главния вход и стълбището. Тяхното съществуване трябва да бъде надлежно маркирано. Достъпът до тях от нивото на тротоара или мястото за паркиране трябва да бъде изравнен или направен чрез рампи с 5% максимален наклон. В сгради с повече от един асансьор, поне един трябва да е достъпен. Този асансьор трябва да може да се извиква независимо от останалите, особено когато асансьорите са автоматични и има само един превключвател за всички.

Фигура 30 : Дизайн на типичен асансьор

- Асансьорни камери

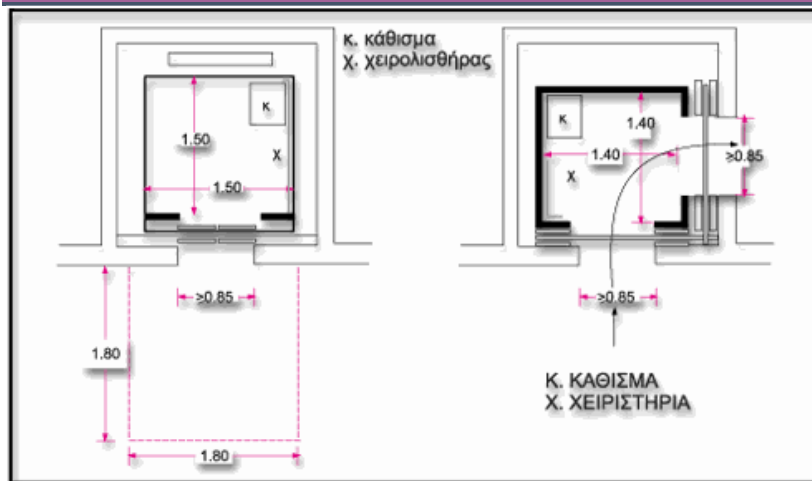
Минимални (вътрешни) размери на камерата: 1.10x1.40m. Входът трябва да бъде направен от най-малката страна (1,10 м) на камерата. Тези размери не позволяват на инвалидна количка да се върти на 180 °, ако има такова изискване, камерата трябва да бъде оразмерена 1,50x1,50м. Ако входът и изходът са направени под ъгъл 45 ° и през две врати, тогава минималните размери са 1,40x1,40м. В сгради с четири и повече етажа е за предпочитане асансьорът да е с размер 1,10 * 2,20 м, за да може да обслужва носилка. Вътрешните стени трябва да са с висока якост и от неотразим материал. Те трябва да имат цветен контраст с пода. Подът трябва да е устойчив на хлъзгане, гладък и да улеснява маневрирането с инвалидна количка. Необходимо е да има парапет на височина 0,90м. от пода, както и сгъваема седалка. Килим не трябва да се използва. Подовото осветление трябва да бъде 50-75 лукса, вертикално, равномерно разпределено. Потребителите на инвалидни колички, когато няма достатъчно място за въртене, се нуждаят от огледало, монтирано срещу вратата, разположено на 0,70 м. от пода, като горната му част е на височина 2.00м.

Фигура 31: Дизайн на типичен асансьор. KA = седалка, κ = бутон за аларма, x = бутони

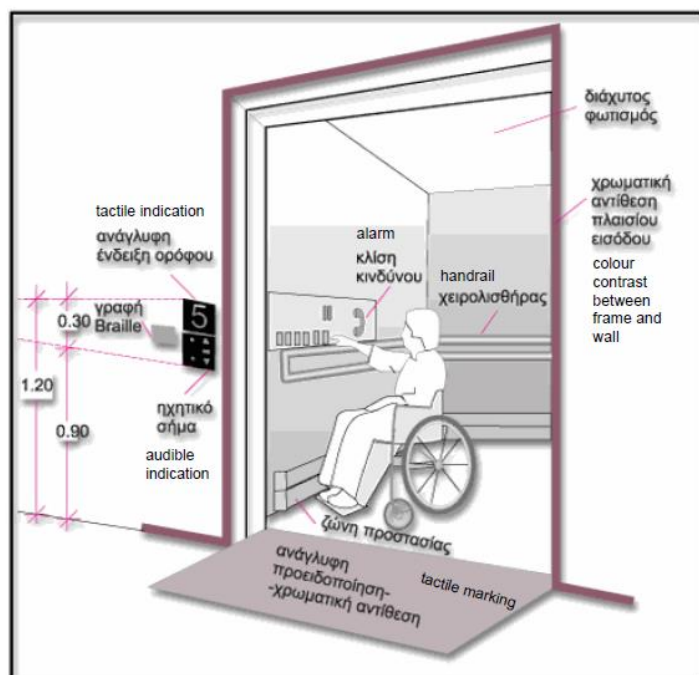
- Врати

Минималното чисто отваряне на вратата трябва да бъде 0,85 m. Сградите, използвани от обществеността, трябва да имат автоматични плъзгащи се врати. Скоростта, с която се отваря автоматичната врата, е решаващ фактор за безопасно и автономно използване от хора с увреждания. Тази скорост не трябва да надвишава 0,30 m / s, а времето за изчакване трябва да бъде не по-малко от 6 sec. Освен това вратите трябва да имат фотоклетка и механизъм, който да ги отвори отново, ако срещнат някакво съпротивление.

Фигура 32: Камери К = седалка, X = бутони

Разстоянието между вратата на асансьора и противоположната стена, стълбище или препятствие, трябва да бъде най-малко 1,50 m. Трябва да има достатъчно място за движение и маневриране на инвалидна количка отдясно и / или отляво на вратата. Вратата и / или нейната рамка трябва да имат силен цветен контраст със стената. На пода, пред входа на асансьора, трябва да има тактилен, в ярък цвят, предупреждаващ за слепи и хора с увредено зрение. Входът трябва да бъде маркиран със символа на асансьора, а ако служи и за хора с увреждания, с международния символ за достъп. Номерът на пода трябва да бъде посочен на стената до или над бутоните на асансьора, както и срещу вратата (на стената) с помощта на ярки цветни тактилни цифри или букви.

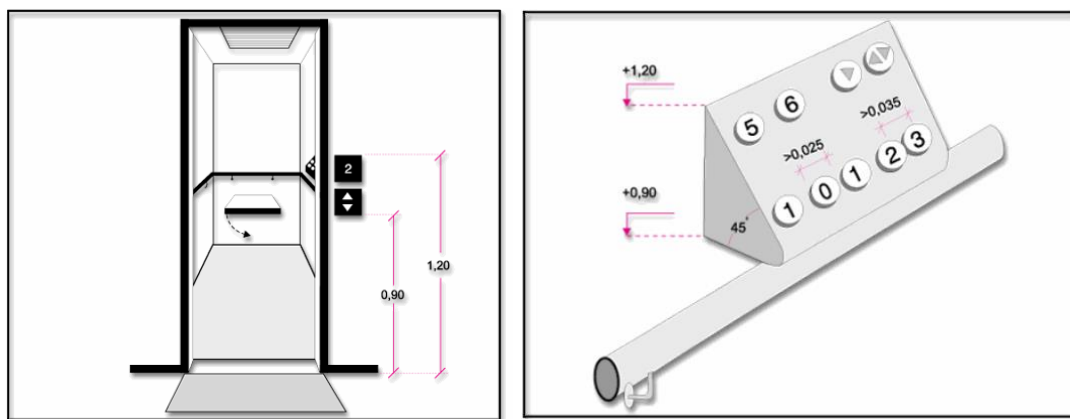
Фигура 33: Оборудване

- Контролни бутони

Всички контроли трябва да бъдат поставени на височина 0,90-1,20 m от пода. Трябва да имат цветен контраст с техния фон и да бъдат разположени по разумен, стандартизиран начин. Превключвателите трябва да имат ширина или диаметър най-малко 25 mm, да бъдат разположени на разстояние най-малко 10 mm, да са осветени и да са релефни своя функционален символ. Желателно е те да бъдат поставени под ъгъл към стената.

Трябва да има алармена система, за предпочитане телефон, в цветен контраст на стената върху нея. Указанията му за употреба трябва да са кратки и прости, написани с ясно изразени релефни знаци и повторени на брайлово писмо.

Контролните бутони извън асансьора трябва да се поставят близо до вратата и да бъдат придружени от инструкции в Брайлов шрифт.

Фигура 34: Контролни бутони

- Индикатори за движение и позиция

Когато асансьори се монтират в сгради, използвани от широката общественост, трябва да се посочат следните указания, свързани с движението на асансьора:

Извън кабината

- Асансьорът идва.
- Възходящи и низходящи стрелки

Звукови сигнали за пристигане в кабината (различни за възходящ и низходящ).

Вътре в кабината

- Индикация за етаж
- Звукова индикация за пода
- Възходящи и низходящи стрелки

Звукови сигнали за пристигане в кабината (различни за възходящ и низходящ).

- Безопасност на асансьора

Сградите, използвани от обществеността, трябва да имат поне един асансьор, който обслужва гости с увреждания с резервно захранване, за предпочитане от генератор. В

случай на спешност хората с увреждания трябва да имат приоритет при използването на този асансьор.

2.5.2 Асансьори с платформи

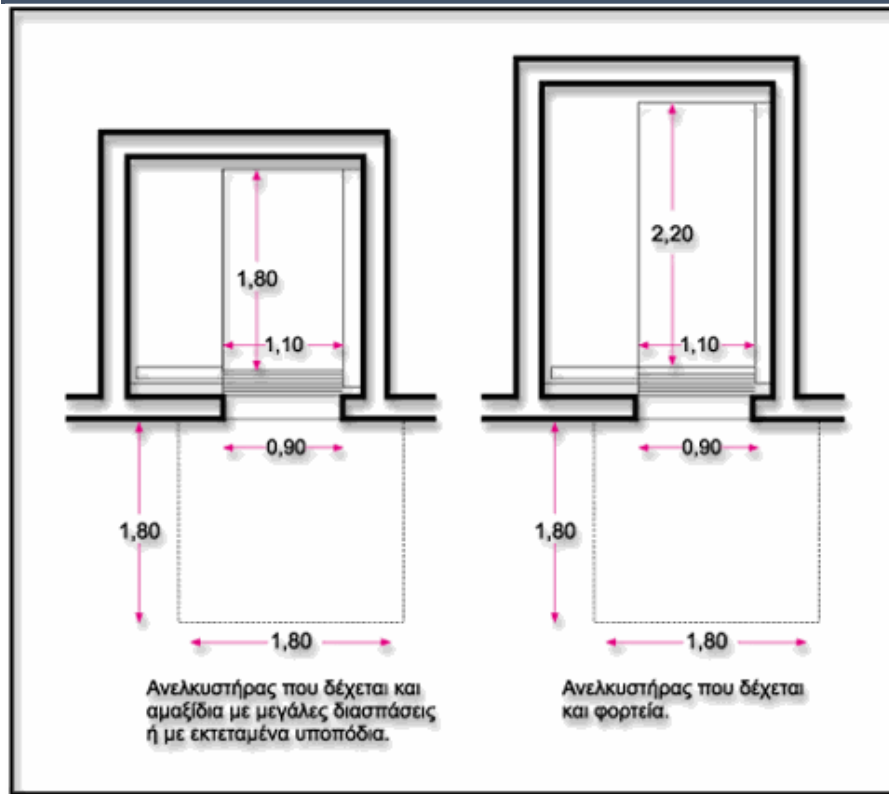
Когато не е възможно да се мостира разлика във височината при вече оформено вътрешно или външно пространство с рампа, трябва да се монтира вертикален или стълбищен асансьор. Тази инсталация трябва да бъде маркирана правилно.

- Подемници на платформа с вертикално движение

Обикновено покриват малки разлики във височината. Където е възможно, трябва да се предпочита в сравнение със стълбищен асансьор. Трябва безопасно да транспортирате потребител на инвалидна количка. Минимални размери на платформата 0.90x1.20m. Товароносимост 250 кг. Движението на асансьорите трябва да се контролира от контроли на платформата и в началото и в края на маршрута (фиксираны точки). Точките за влизане и излизане трябва да бъдат осигурени с достатъчно пространство за удобен подход и маневриране с инвалидна количка, с минимални размери 1.50x1.50m.

- Стълбищни асансьори

Те са монтирани на стълбите и покриват малки и големи разлики във височината, особено там, където е невъзможно да се инсталира вертикален асансьор. Носителят е платформа, която се свързва чрез система за сглобяване със стената и се движи успоредно на стъпалата на стълбата. Когато асансьорът не работи, той се сгъва. Минимални размери 0.80x1.00m, за предпочитане 0.90x1.20m. Платформата може да има и сгъваема седалка; в този случай неговата ширина трябва да се увеличи с дебелината на седалката. Капацитетът на повдигане на системата трябва да бъде 250 кг. Точките за влизане и излизане трябва да бъдат осигурени с достатъчно пространство за подход и маневриране на инвалидна количка, с минимални размери 1.50x1.50m.

Φигура 35: Размери на повдигане за големи инвалидни колички и за носилки

2.6 Обозначаване

Обозначаването е набор от символи и текстове, които улесняват ориентацията и движението на всички хора в структурирана среда. Сигнализацията също се счита за всяко друго средство, което улеснява безопасното движение и информация, като звукови сигнали, вариации на материала чрез цвят и / или текстура, рисунки, шарки и т.н.

Стратегическите точки на обществените сгради трябва да имат опростен план на етаж с маркирани места за паркиране, входи, информационно бюро, вертикална циркулация, санитарни помещения, точки на интерес и т.н. маршрути.

Символите, пиктограмите, рисунките, текстовете и др., Които съставят табелите, трябва да са стандартни, обикновени, отчетливи, разположени в позиции според размера и работата им. На места, достъпни за хора с проблеми със зрението, те трябва да бъдат релефни и придружени от текст на брайлово писмо. Те трябва да се повтарят, когато има промяна на посоката или където може да има съмнение при избора на желан маршрут или бягство.

Проучването трябва да отчита нуждите на всички индивиди, включително хора с увреждания и хора с ограничена подвижност. От гореспоменатите категории хората, които имат най-големи проблеми при безпрепятствено, автономно и безопасно движение, са тези, които имат мобилност и сензорни увреждания. Табелите, отнасящи

се до услуги, предлагани на хора с увреждания, задължително трябва да бъдат придружени от Международния символ за достъп (ISA).

Предоставянето на информация само с цветен код трябва да се избягва. Хората с цветна слепота могат да имат трудности да го разберат. Сигналите, отнасящи се до една конкретна информация, трябва винаги да се показват в един и същ формат, така че да бъде лесно разпознаваем.

Трябва да се избягват обширни текстове и комбинацията от рекламни табели и информационни табели, тъй като те причиняват объркване. Също така знаците трябва да са неотразяващи (матови) и цветни, контрастиращи на заобикалящата зона.

Простият и изчистен дизайн е важен за доброто възприемане на околната среда, включително лесно разпознаваеми точки за ориентация. Изборът на материали може да разграничи пространствата и функциите, но и да подобри тяхното звуково състояние.

Използването на аудио-визуална и електронна табела трябва да следва същите принципи като останалата част от табелите.

Фигура 36: Международен символ на достъп (бял на черен или син)

В зависимост от местоположението и формата си, табелите включват табели, монтирани на пода табели, звукови или светлинни знаци, улични мебели и компоненти на сградата (чрез цвят и форма).

2.6.1 Знаци и табели

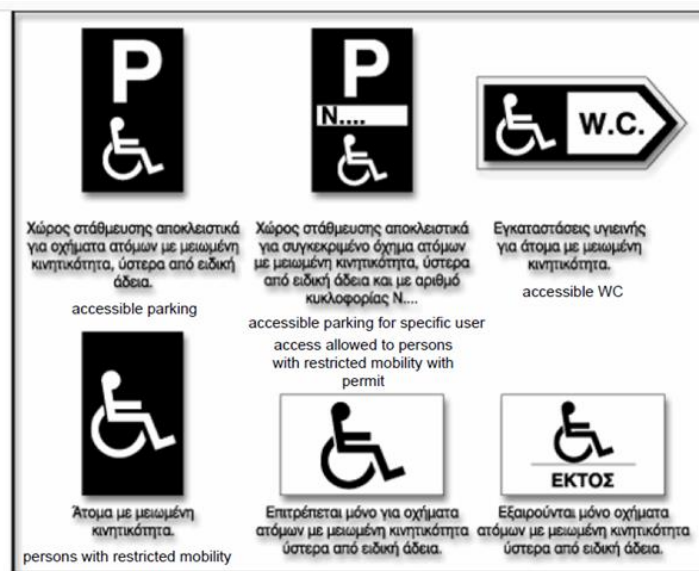
Могат да се разделят на две основни категории:

- Пътни знаци
- Табели за изграждане и външни табели.

Функцията, формата, формата и т.н. на пътните знаци се предписват от Новия кодекс за движение по пътищата (Закон 2094 182 / А / 25.11.92). Табелите Р-71 и Р-72 регулират паркирането на автомобили за хора с намалена подвижност. Р-60 и Р-71 са

информативни, докато Pr-4d и Pr-4e са допълнителни и винаги се комбинират с други основни указателни табели.

Горните знаци съдържат международния символ за достъп с леко модифициран дизайн. Знакът P-60 трябва да бъде придружен от обяснителен текст или друг план, свързан с причината за поставянето му.

Фигура 37: Примери за пътни знаци

Табелите трябва да съответстват на международните (ISO 3864 / 84E), европейските и националните указания.

- Shape

Правоъгълна: информация / триъгълна: предупреждение / кръгова: забрана

- Цвят

Зелено: безопасно / жълто: опасност / червено: аварийна ситуация

Тези цветове се отнасят за оцветяване на фона. Жълтото понякога е знак за обслужване и се появява на информационни табла. Използват се също бяло и синьо. Комбинациите от цветовете на символите и съответстващият им фон са представени по-долу.

Заден план	Знаци и символи	Функция
Синьо	Бяло	Обща информация / наредба
Зелено	Бяло	Безопасно движение
Жълто	Черно	Предупреждение / Указание за предоставяните

		услуги
Бяло	Черно	Услуги, предоставяни от информация
Червено	Бяло	Опасност / забрана
Черно	Бяло	Услуги, предоставяни от информация

Хората със зрителни увреждания идентифицират по-лесно хроматичните / тонални контрасти. Ако не са предвидени други насоки, най-добре е да използвате черни букви на бял фон.

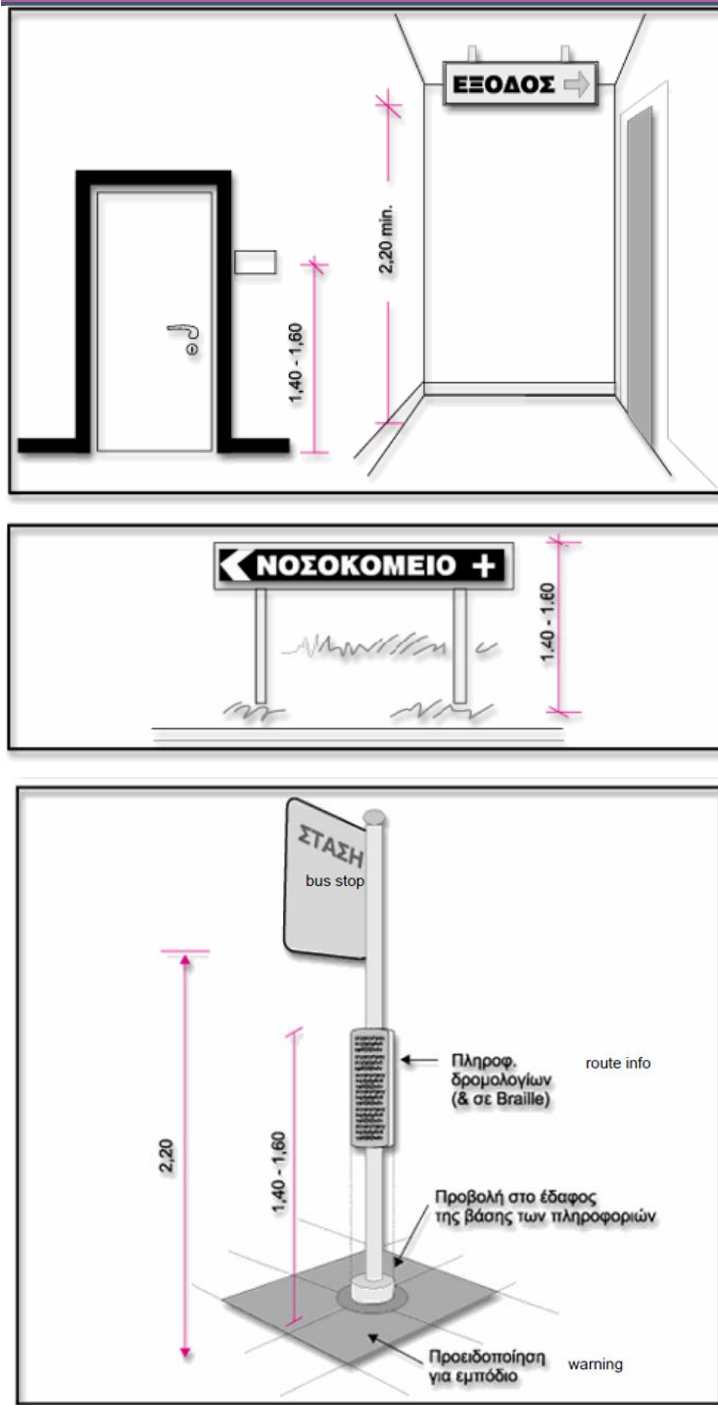
Трябва да има и контраст между знака и неговия фон, съгласно следната таблица:

Знак	Sign	Текст или изображение
Стена с тъмен цвят или материал (черно, червено, тъмно сиво, зелено и т.н.)	Бяло	Черно или тъмен цвят
Стена със светъл цвят или материал (бежово или светло сиво)	Бяло	Черно или тъмен цвят
Бяла стена или с прекалено светъл цвят	Черно или тъмен цвят	Бяло
Зелени листа	Бяло	Черно или тъмен цвят

- Положение на знаците

Когато са поставени в контакт и успоредни на стените, знаците трябва да са на височина 1,40 м - 1,60 м. Когато те посочват услуга (например тоалетна, офис, зона за чакане и т.н.), трябва да бъде поставена до вратата, а не върху нея, отстрани, където е разположена дръжката. Същото се отнася и за номерирането на интервалите.

Когато са поставени вътре в сградите, окачени от тавана или фиксирани вертикално към стените, долният им ръб трябва да бъде 2,20 м. от пода. По принцип знаците трябва да са разположени така, че да не пречат на движението и да не причиняват злополуки.

Φигура 38: Примери за обозначаване

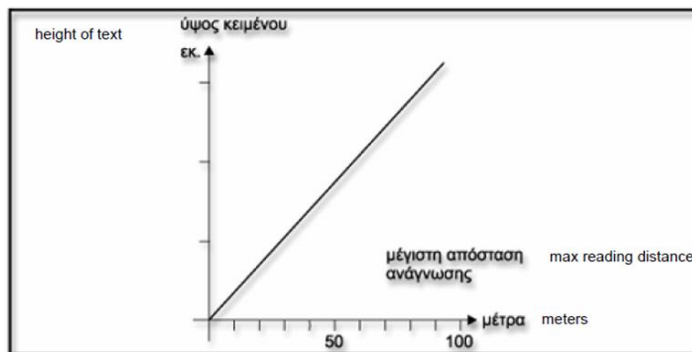
- Букви и символи на знаци

Текстът трябва да е кратък и разбираем. Буквите трябва да са Helvetica Sans Serif, нормални и средни, малки и / или главни букви (в зависимост от размера на текста и разстоянието, от което се четат). Височината на буквите не трябва да бъде по-малка от 15 мм. При външни знаци височината на буквите не трябва да бъде по-малка от 100

мм (отчитане на разстояние от 3 метра). Обикновено размерът на буквите и символите се определя от разстоянието, необходимо, за да бъдат четими и разбираеми.

Международният символ за достъп е стандартизиран. Той трябва да бъде придружен от обяснителен текст или друг дизайн или символ.

Табелите, разположени на височина 1,40 м - 1,60 м, трябва да имат релефни знаци и символи, като буни от 1,00 - 1,50 мм се възприемат от хора с намалено зрение. Те трябва да бъдат придружени от изписване на брайлов шрифт.

Фигура 39: Размер на текста - разстояние за четене

Фигура 40: Международни знаци

Фигура 41: Комбинация от символи

- Строителен материал - Осветление

Табелите трябва да са осветени адекватно. Повърхностите им трябва да са матови и да не предизвикват отражения. Също така те не трябва да се поставят зад стъкло или подобен материал. Те трябва да бъдат направени от устойчиви материали и да бъдат лесни за смяна, почистване и ремонт.

2.6.2 Етажни индикатори

Те са от съществено значение за хората с увредено зрение; включват промени в текстурата на пода и използване на интензивен цветен контраст.

2.6.3 Светлинна сигнализация

Светлинни и звукови сигнали са поставени на пешеходни преходи. Те трябва да осигурят достатъчно време за лицата с намалена подвижност. Звукът, който излъчват, трябва лесно да се различава от звуците на пътния трафик, като се използват три стандартни честоти (спиране, движение, предупреждение) за идентификация от слепи пешеходци.

Светлинни и звукови знаци също трябва да бъдат инсталирани за постоянни или временни препятствия (например пътни работи).

В сградите визуалната информация трябва да се комбинира със звукова (например на гари, автогари, летища и т.н.).

2.6.4 Обозначаване на градско оборудване и сгради чрез цвят и форма

Елементите на градското оборудване трябва винаги да се показват със същия цвят и форма (т.е. да бъдат стандартизирани) и да имат същия начин на поставяне (например пощенски кутии, кошници за отпадъци, пейки и т.н.).

Цветните маркери на нивото на очите помагат на хората с намалено зрение да се движат безопасно в изградената среда и да използват правилно градското оборудване. В сградите идентифицирането на врати и прозорци се извършва с помощта на интензивен цветен / тоичен контраст на стената (за предпочитане светъл цвят) и рамката (за предпочитане тъмен цвят).

2.7 Входи за сгради

Всяка сграда - използвана от широката общественост или не - трябва да бъде достъпна за хора с увреждания и по-общо за хора с ограничена подвижност от поне два входа:

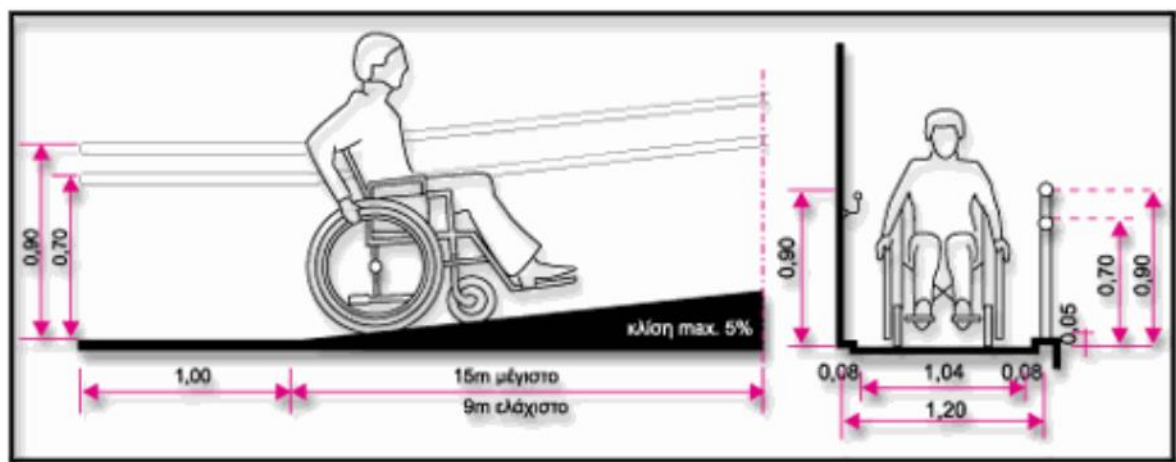
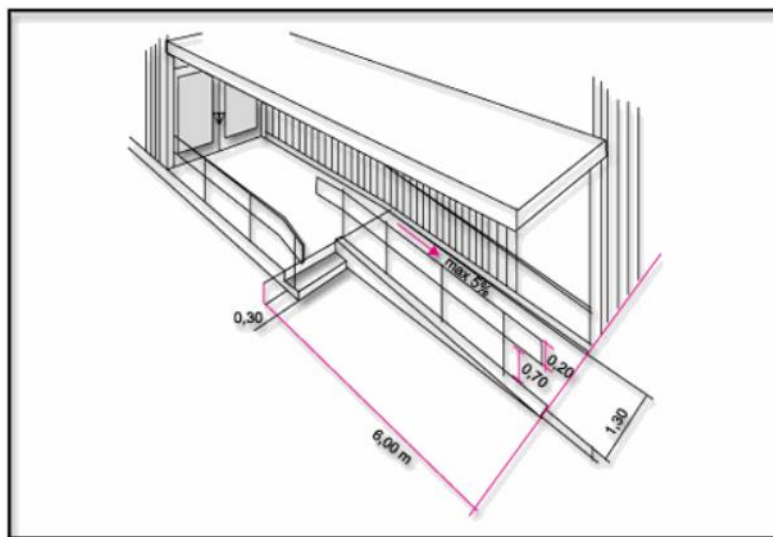
- главният вход на сградата;
- подземни паркинги.

Достъпът от тротоара до пътното платно трябва да бъде равен със създаването на паднал бордюр с ширина поне 1,50 м, с максимален наклон 5%. Неговото начало и край трябва да бъдат правилно маркирани.

Местата за паркиране на открито за хора с ограничена подвижност - оформени и подписани правилно - трябва да се осигурят близо до главния вход, не повече от 50 м от него.

Достъпът от настилка до сградата също трябва да е на същото ниво.

В случай на разлика в нивото, това трябва да бъде покрито с наклон - "рампа", наклонен 5%, или с асансьор, изграден според указанията за достъпност.

Фигура 42: Входни рампи

2.7.1 Входни врати

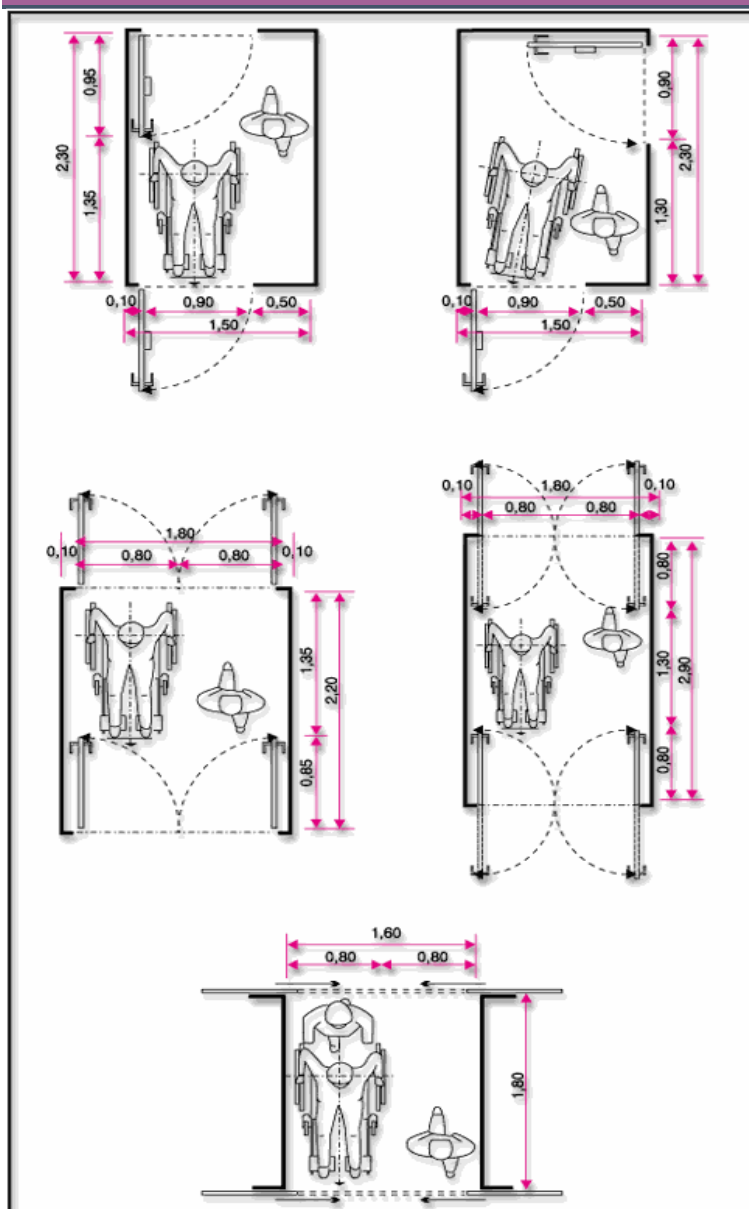
Входът в сградата трябва да се извърши чрез автоматична плъзгаща се врата (с фотоклетки и скорост 0,50 м / с) или ръчна плъзгаща се врата (максималната сила, необходима за отваряне на вратата, трябва да е 15 нютонa). Могат да се използват и прости отварящи се врати широки 1,20 м.

Въртящите се врати трябва да се избягват. В случай че те съществуват, до тях трябва да се монтират отварящи се врати, широки 1,20 м, за обслужване на хора с увреждания.

Обикновените вестибюли не създават проблеми, при условие че вратите им имат правилни размери и изискват сила, по-малка от 15 нютонa, за да се отворят. Вътрешността на вестибюла трябва да осигурява свободно пространство от 1,50 м. диаметър.

Входовете, ако са непрозрачни, трябва да имат вертикална светлинна светлина, която позволява на потребителя да проверява движение зад вратата и дръжка с форма D или L.

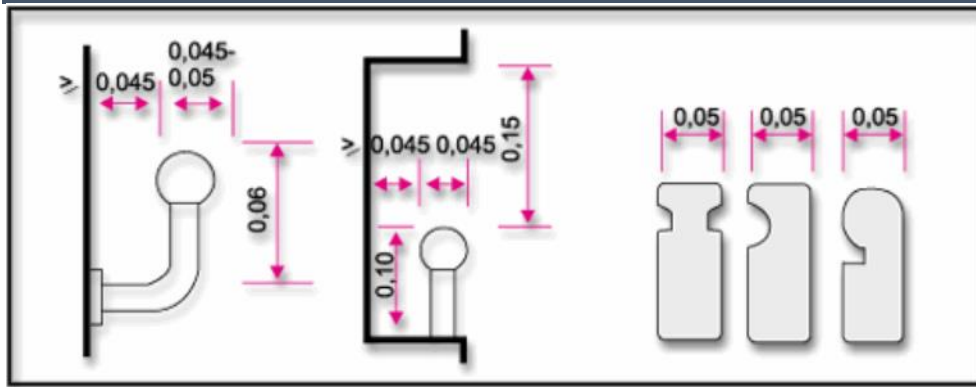
Праговете трябва да се избягват, както и всеки друг елемент, който стърчи или потъва на пода повече от 2 см.

Фигура 43: Вестибюл

а) Оборудване на вратите

Цялото оборудване (дръжка за врата, брава, звънец на вратата, превключватели на светлините, автоматичен превключвател на вратите и т.н.) трябва да бъде поставено на височина 0,90-1,20 м от пода и винаги от една и съща страна.

Фигура 44: Парпети

б) Обозначаване

Вратите и техните рамки трябва да имат силен цветен контраст със заобикалящите стени. Трябва да се осигури също толкова интензивен цветен контраст между крилото на вратата и дръжката.

В случай на стъклени панели, трябва да се поставят знаци на височина 1,40-1,60 м от пода и в ярки цветове, за да помогнат на хората с проблеми със зрението.

Информационни табели (номер, използване на залата и т.н.) трябва да се поставят на височина 1,50 м от пода, винаги от една и съща страна на крилото на вратата. Цялата информация за тях също трябва да се показва на брайлово писмо.

2.7.2 Достъп до подземни паркинги

Където са предвидени подземни паркоместа, те трябва да включват достъпни места за паркиране - подходящо оформени и етикетирани - в размер на 5% от всички паркоместа и възможно най-близо до нивото на земята.

Системите за контрол на паркирането не трябва да пречат на хората с увреждания да имат достъп до помещенията.

Местата за паркиране, запазени за хора с увреждания, трябва да имат отпечатан на земята международен символ за достъп (ISA) и окачен над съответното положение, на височина най-малко 2,20 м от пода или върху стена.

Маршрутите, които хората с увреждания следват до достъпен асансьор, трябва да бъдат маркирани с ISA, последвано от стрелка на пода и в същото време да се поставят на стените или, ако това не е възможно, да бъдат окачени от тавана на 2,20 м от подът, в интензивен цветен контраст с останалата част от стаята, така че да може лесно да се види от хора с проблеми със зрението.

Тези маршрути, както и достъпните места за паркиране, трябва да бъдат осветени с достатъчно осветление, да бъдат оборудвани с предпазно осветление по цялата им дължина.

ISA също трябва да бъде поставен на вратата на асансьора, която води до паркинги, на всички етажи.

Тъй като единственият начин, по който хората с увреждания се придвижват от и до подземни паркоместа, е чрез асансьор, който те ще използват и като път за бягство в случай на спешност, важно е да има проучване за противопожарна защита както на асансьорната шахта, така и на площадките на стълбищата.

2.8 Обществени тоалетни

Предпоставка за определяне на дадена обществена сграда или обществено пространство като достъпно, е наличието на тоалетна, подходящо конфигурирана с необходимото оборудване за обслужване на всяка категория потребители, включително лица с ограничена подвижност.

„Санитарни помещения“ са съоръжения, съдържащи умивалници, писоари и тоалетни. Всяка сграда или външно пространство, използвано от обществеността, трябва да осигурява определен брой санитарни помещения, в зависимост от честотата на използване. Сградите трябва да осигуряват поне едно санитарно пространство на етаж, предназначено за потребители на инвалидни колички.

Където и да са предвидени групи от санитарни помещения, за предпочитане е да се създадат отделни достъпни тоалетни за мъже и жени. Във всеки случай трябва да има поне едно общо пространство за достъп както за мъже, така и за жени. Където е възможно, се препоръчва достъпните тоалетни да имат независими входи без обща антре с останалите санитарни помещения.

В съществуващи сгради, където изграждането на отделна достъпна тоалетна не е възможно, наличните санитарни помещения трябва да разполагат с достатъчно пространство и оборудване, за да обслужват всички категории потребители, включително ползвателите на инвалидни колички.

2.8.1 Обществени санитарни помещения за лица с ограничена подвижност

Тези помещения обслужват всички категории хора с увреждания и служат като санитарни помещения от семеен тип, тоест за грижи за бебета и малки деца, придружени от родител. Трябва да се поставят в лесно разпознаваеми места близо до входовете и зоните с вертикална циркулация. Вътре в обществените санитарни помещения трябва да се осигури свободно място за въртене с диаметър 1,50 м.

- Обозначаване

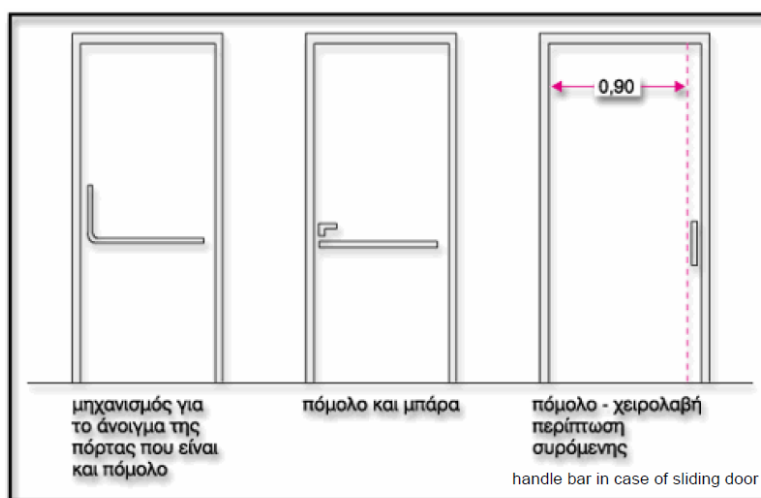
Наличието на хигиенни пространства за хора с увреждания трябва да се маркира правилно и ясно с използването на Международния символ за достъп (ISA) и символа "W.C.".

- Достъпност

Достъпът до санитарните помещения трябва да е равен. Ако има разлика във височината, тя трябва да бъде покрита с рампи с максимален наклон 5% в съответствие с указанията за „рампи“. Коридорът или рампата на свободна ширина трябва да бъде 1,20м. - 1.30м

- Вход

Вратата трябва да бъде широка 0,90 м, отваряща се към външната страна на тоалетната или плъзгаща се. За отваряне на вратата трябва да се изисква максимална сила от 15 нютона. Дръжката на вратата трябва да бъде от тип α , β или γ според изображението. Заклучващият механизъм на крилото на вратата трябва да позволява отваряне отвън в случай на спешност и също така да има индикация за заемане.

Фигура 45: Типове врати

- Оборудване
  - Умивалник

Височината на умивалника трябва да бъде 0,85м. от пода до върха му и на 0,70 м от пода до дъното му. Тя е придружена от рафт на същата височина.

0.70м. свободното пространство под умивалника трябва да бъде осигурено във всеки случай, а отводняването на мивката не трябва да дразни коленете на потребителя на инвалидната количка.

Умивалникът е поставен до тоалетната, като предният му край е в съответствие с вътрешния ръб на тоалетната. Разстоянието между ръба на тоалетната и умивалника трябва да бъде около 0.10m. и никога не надвишават 0,25 m, така че използването на умивалника от човек, който седи в тоалетната, е възможно.

Като алтернатива в случай на съществуващи сгради, ако гореспоменатата организация не е възможна, тоалетната е поставена успоредно с умивалника (на същата стена), а разстоянието между тях трябва да бъде 0,25 m. Инсталацията на мивката трябва да бъде специално проектирана така, че да издържи на вертикално натоварване от 100 кг.

Умивалникът трябва да има кран за смесител с управление на лоста (не сферичен) и разтегателна "душ" глава. В случай на външни, невградени водопроводи, те трябва да бъдат изолирани, за да се избегнат евентуални злополуки или наранявания.

- Огледало

Огледалото е поставено над умивалника с лек наклон. Дъното му трябва да е на височина 1.00м. от пода и горната му част на 2.00м.

- Тоалетна чиния

Пред и до едната страна на тоалетната трябва да има достатъчно място за челен или страничен подход към инвалидна количка. Както бе споменато по-горе, подходящата разпоредба по отношение на поставянето на тоалетната и мивката е поставянето им в перпендикулярни стени. Височината на тоалетната трябва да бъде 0,45 m. за улесняване на движението на потребителите на инвалидни колички. Трябва да има гръб от поне 0,30м. от горната повърхност на него. Лесно боравене с казанче за ниско налягане (например със странична дръжка) може да действа като заместител на него.

До тоалетната е разположена устойчива на хлъзгане шарнирна шина с размери около 0,75 m с горната му част на височина 0,70 m. от пода. Диаметърът на такава дръжка е 30 мм. - 40 mm (около 1½).

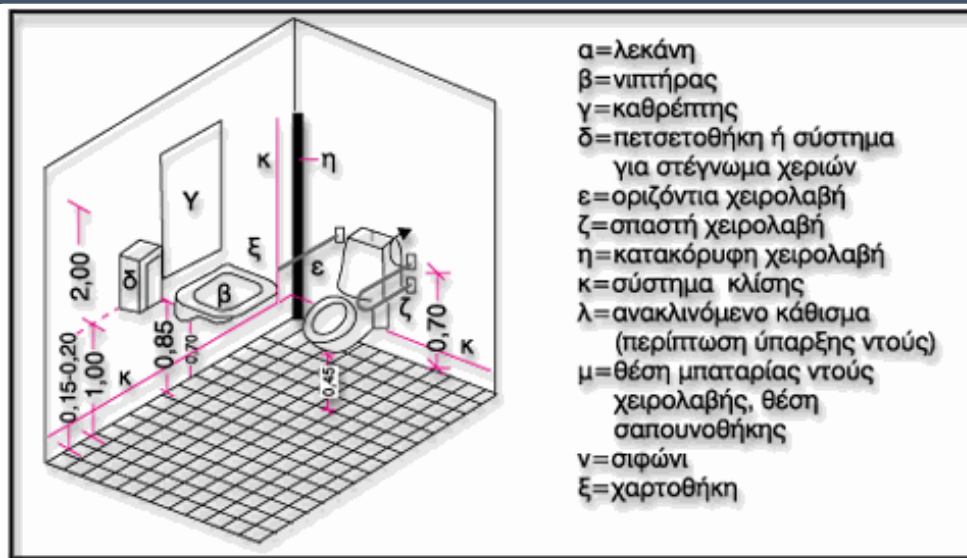
Особено внимание трябва да се обърне на инсталирането на парапети и оборудване, за да се издържа на вертикално натоварване от 100 кг. Дозаторът за тоалетна хартия трябва да бъде лесно достъпен.

- Аварийна аларма

Трябва да бъде осигурен аварийен шнур. Той трябва да бъде монтиран успоредно на пода на височина от 0,15 - 0,20 над нивото на пода.

- Под

Подът трябва да е устойчив на хлъзгане, не отразяващ и лесен за почистване. Цветният контраст между пода, вратите и оборудването може да помогне на потребителите с намалено зрение.

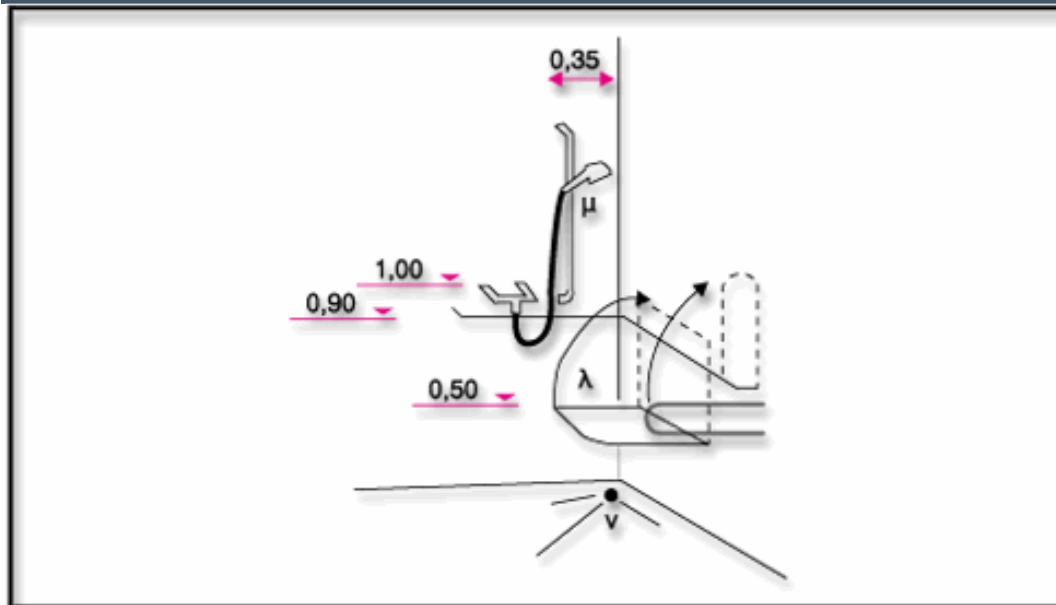
Φιγυρα 46: Οβоруаване

α = WC, β = умивалник, γ = огледало, δ = сушилня за ръце, ε = хоризонтално паравет, ζ = перилен паравет, η = вертикален паравет, κ = алармен кабел, λ = седалка за сядане (в случай, че е предвиден душ)

2.8.2 Обществени санитарни помещения с душове за лица с ограничена подвижност

В случаите, когато се предвижда използването на душове, трябва да се внимава размерите на пространствата да са адекватни, така че да може да се монтира пейка, която да обслужва потребителя, като се осигурява винаги свободно пространство за маневриране с диаметър 1,50 м.

В зоната на душа създаването на всяка бордюра или друга разлика във височината е забранено. Зоната за душ трябва да бъде в съответствие с останалата част от пода, трябва да се гарантира плавно оттичане на водата чрез образуване на склонове, водещи до сифон.

Фигура 47: Дизайн на душ

- Обирудване
  - Седалка

Сгъваема седалка на височина 0,50м. от пода трябва да се предвиди вътре в душа.

- Перила

В зоната за душ трябва да бъдат осигурени подходящи перила от неръждаема стомана, добре закотвени. Тези дръжки са поставени хоризонтално и вертикално на височина 0,90 м. от пода. Максималната височина за горната вертикална дръжка е 1,80м. от пода. Дръжките трябва да са кръгли и да имат диаметър 30 мм. - 40 мм.

- Душ за глава с регулируема височина

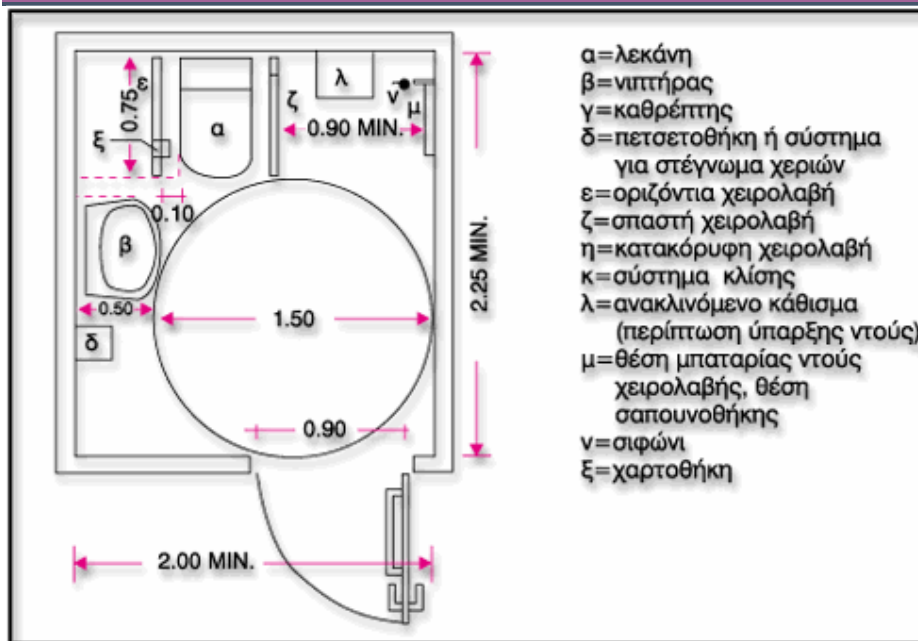
Потребителят трябва да може да регулира височината на душовата глава на височина на долната точка 1,10м. от пода и максимална височина 2,20м. от пода.

- Поставка за сапун

Сапунът се поставя на подходящо място на височина 0,90 м. - 1,10м. от пода. Дръжките трябва да издържат натоварване от 100 кг.

- Под

Материалите за подови настилки трябва да осигуряват устойчивост на хлъзгане, хомогенност, ниска отразяваща способност и лесна употреба, почистване и поддръжка.

Φιγυρα 48: Οβουρδване

α = WC, β = умивалник, γ = огледало, δ = сушилня за ръце, ε = хоризонтален парапет, ζ = парапет на парапета, η = вертикален парапет, κ = алармен кабел, λ = облегалка на седалката (в случай, че е предвиден душ), μ = положение на главата на душа, ν = сифон, ξ = дозатор за хартия

2.9 Достъпни стаи за преглед

Достъпната стая за преглед има функции, които позволяват на пациенти с увреждания на мобилността да получават здравни грижи. Те включват:

- Достъпен маршрут до и през стаята
- Входна врата с подходяща ширина и достъпен хардуер
- Подходящо оборудване
- Адекватно пространство

Вече са въведени насоки за ширините и хардуера на вратите. Що се отнася до пространството за завиване, човек с увреждане на мобилността трябва да може да се приближи до таблицата за изпит и всички други елементи на помещението. По този начин таблицата за изпит трябва да има достатъчно ясно пространство за пода до нея, така че потребителят на инвалидна количка да може да се приближи до страната на масата за преместване върху нея. Чисто пространство най-малко 80см. широк и 1,2м. дълго трябва да има. Тъй като някои хора могат да се прехвърлят само от едната страна, трябва да се осигури свободно пространство от двете страни. Ако това не е възможно, трябва да има обратна подредба в друга стая за изследване.

В помещението също трябва да има достатъчно място за завъртане за хора, които използват инвалидни колички, т.е. ясно пространство от 1,5 метра. диаметър или Т-образна 1,5 X 1,5m. Подвижните мебели трябва да бъдат оставени настрана, ако е

необходимо. Когато се използва преносим асансьор за пациент, ще е необходимо допълнително чисто пространство.